



Lastensuojelu 2023

Joka kuudennesta teinistä tehtiin lastensuojeluilmoitus vuonna 2023

PÄÄLÖYDÖKSET

- Kodin ulkopuolelle oli vuoden 2023 aikana sijoitettuna 17 300 lasta eli 1,6 % lapsista.
- Kiireellisesti sijoitettuna oli vuoden aikana 0,4 % lapsista.
- Huostassa vuoden aikana oli 1,0 % lapsista.
- Lastensuojelun avohuollon asiakkaina oli 3,8 % lapsista.
- Lastensuojeluilmoitus tehtiin 10,2 prosentista lapsia.

Lastensuojeluilmoitus tehtiin 110 269 lapsesta eli 10,2 prosentista lapsia vuonna 2023. Ilmoituksen kohteena olevien lasten määrä kasvoi edellisestä vuodesta (+11 %).

Lastensuojeluilmoituksen kohteena olevien lasten määrä on kasvanut tasaisesti jo vuosia samalla kun muut lastensuojeluidikaattorit ovat pysyneet vakaina.

Lastensuojeluilmoitusten kohteena olleiden lasten määrä on kasvanut edelleen eniten 13–15-vuotiaiden ikäryhmässä – jo 15,8 prosentista ikäluokan lapsista tehtiin vuoden aikana lastensuojeluilmoitus.

Lastensuojeluilmoituksesta seuraa lapsen ja hänen tilanteensa selvittelyä. Lastensuojeluilmoitusten kohteena olevien lasten määrän lisäksi myös ilmoitusten määrä (214 638) on kasvanut (+15 %) edellisestä vuodesta. Lastensuojelun asiakkuus alkaa vasta, jos sosiaalityöntekijä toteaa erityisen lastensuojelun tarpeen.

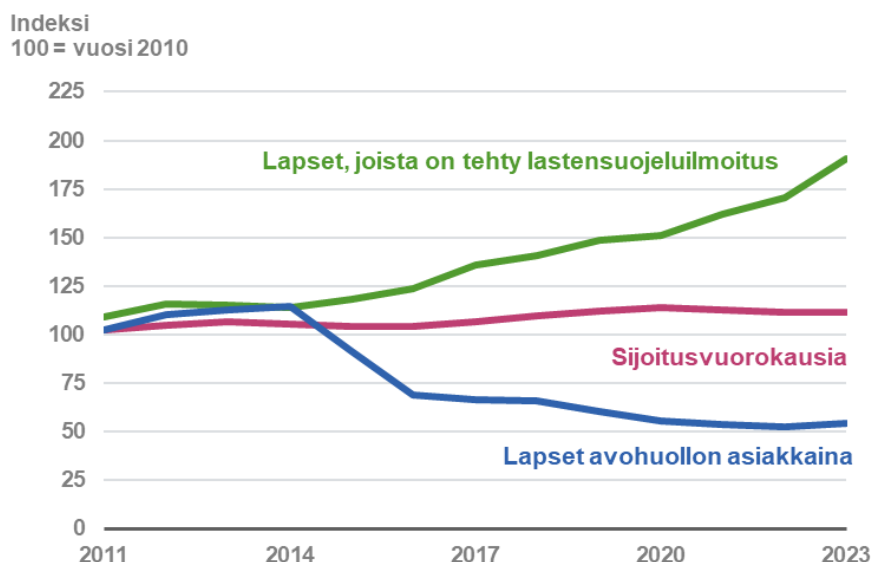
Lastensuojelun avohuollon asiakkaina oli 38 531 lasta vuonna 2023. Määrä kasvoi edellisestä vuodesta (+4 %). Edellisen kerran asiakasmäärissä oli kasvua vuonna 2014. Vuonna 2015 voimaan tullut lakimuutos korosti muiden sosiaalihuollon lapsiperhepalveluiden roolia joka osaltaan vaikutti siihen että asiakasmäärät vähenivät vuosittain välillä 2015–2022.

Kiireelliset sijoitukset lisääntyivät kahdeksan prosenttia edellisestä vuodesta. Vuonna 2023 kiireellisesti sijoitettuna oli kaikkiaan 4 873 lasta. Kiireelliset sijoitukset lisääntyivät erityisesti elämän ensimmäisissä sijoituksissa. Kiireellinen sijoitus ja avoimen tukitoimen sijoitus ovat lähes yhtä yleisiä silloin kun lapsi sijoitetaan kodin ulkopuolelle ensimmäistä kertaa.

Huostassa olleiden lasten määrä (11 300) pysyi edellisten vuosien tasolla (-1%). Uusia huostaanottoja tehtiin 1 785, joka hieman enemmän (+2%) kuin edellisinä vuosina.

Avohuollon yli 18-vuotiaiden asiakkaiden määrä (15 002) on noin neljäsosa (28%) lastensuojelun avohuollon kokonaisasiakasmäärästä. 18-vuotta täyttäneistä sijoitettuna oli kuitenkin harva (774 nuorta).

Kuvio 1. Lastensuojelun keskeisten tunnuslukujen kehittyminen vuodesta 2010.



Martta Forsell
etunimi.sukunimi@thl.fi

Tuula Kuoppala
etunimi.sukunimi@thl.fi

Lisää tietoa

- Tilaston tarkemmat luvut julkaistaan [Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanetissä](#), jossa tietoja voi tarkastella usealla eri aluejaoilla.
- Useaa indikaattoria voi tarkastella myös sukupuolittain ja ikäryhmittäin.

Sisällysluettelo**Lasten sijoitukset kodin ulkopuolelle**

Huostassa vuoden aikana olleet lapset.....	3
Uudet huostaanotot.....	4
Kiireellisesti sijoitettuna vuoden aikana olleet lapset.....	5
Alueelliset erot sijoitettujen lasten määrässä.....	6
Huostassa 31.12.2023.....	8
Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset.....	10
Uudet sijoitukset.....	10
Sijoitusten kestot.....	11
Huostaanottojen ja sijoitusten purkaminen.....	11
Kodin ulkopuolelle sijoitettujen sijoituspaikat.....	13

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat.....16

Alueelliset erot asiakkaiden määrässä.....	18
--	----

Muita lastensuojelun järjestämiseen liittyviä kysymyksiä

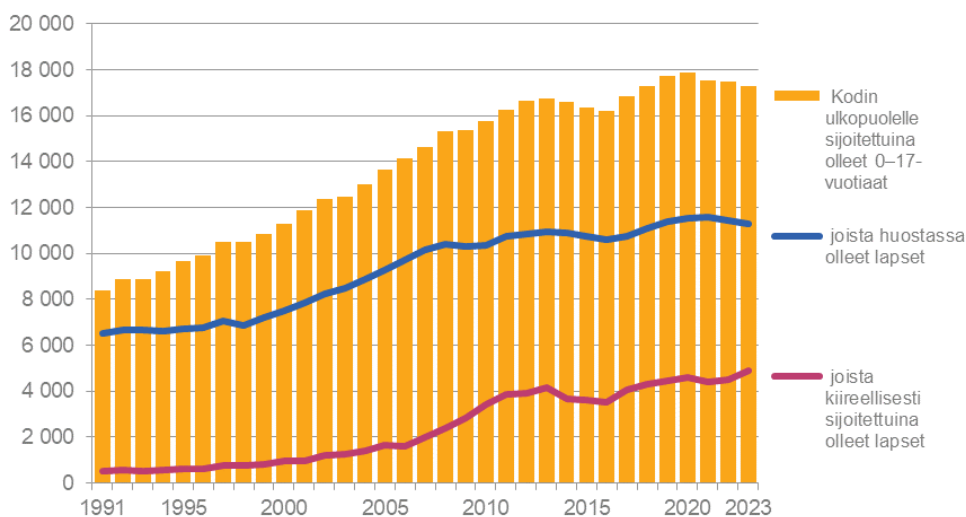
Lastensuojeluilmoitukset ja lastensuojelutarpeen arviointi.....	20
Ennakollinen lastensuojeluilmoitus.....	22
Lastensuojelun käsittelyaikojen seuranta.....	24
Lastensuojelun sosiaalityön henkilömitoitus.....	24
Lapsiperheiden muut sosiaalipalvelut.....	24
18 vuotta täyttäneiden sijoitukset.....	25
Kustannukset.....	26
Käsitteet ja määritelmät.....	29
Laatuseloste (SVT).....	32
Lastensuojelu 2023 -tilastoraportin erityiskysymykset.....	35

Huostaanotot ovat pitkäaikaisimpia sijoituksia

Huostassa vuoden aikana olleet lapset

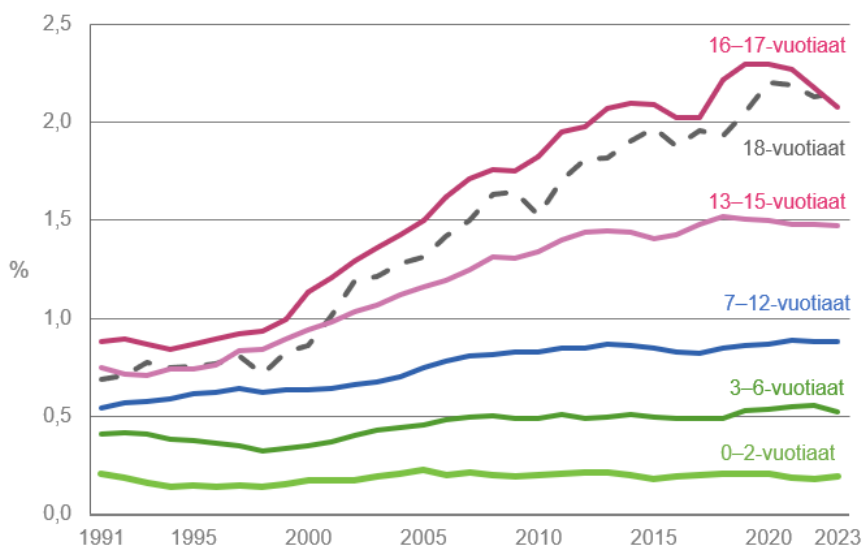
Kodin ulkopuolelle¹ oli sijoitettuna kaikkiaan 17 299 lasta vuoden 2023 aikana. Heistä oli vuoden aikana huostaanotettuna 65 prosenttia eli 11 300 lasta. Huostassa olleiden lasten määrä väheni hieman edellisestä vuodesta (-1 %, -120 lasta)². Myös sijoitettujen lasten kokonaismäärä väheni yhden prosentin (-171 lasta) verran vuodesta 2022. (Kuvio 1b ja 4.)

Kuvio 1b. Kodin ulkopuolelle sijoitettuna olleet lapset sekä heistä huostassa ja kiireellisesti sijoitettuna olleet lapset vuosina 1991–2023*.



*Sama lapsi voi sisältyä sekä kiireellisiin sijoituksiin että huostassa olleiden lukumääriin. Tiedot on poimittavissa Sotkanet-indikaattoreista 191, 1077 ja 1078.

Kuvio 2. Vuoden aikana huostassa olleet lapset ikäryhmittäin (lapsen ikä 31.12.) suhteutettuna vastaavan ikäiseen väestöön vuosina 1991–2023, %*.



* Huostaanotto päättyy viimeistään silloin kun nuori täyttää 18 vuotta. Tiedot on poimittavissa Sotkanet-indikaattoreista 478, 479, 480, 481, 482, 1077.

Huostassa vuoden 2023 aikana olleiden 0–17-vuotiaiden lasten osuus vastaavasta ikäryhmästä oli yksi prosentti, mutta osuus vaihteli lapsen iän mukaan. 16 vuotta

¹ Sijoitettujen lasten lukumääriin sisältyvät huostassa olleiden ja kiireellisesti sijoitettujen lasten lisäksi myös avohuollon tai jälkihuollon tukitoimin sijoitetut lapset.

² Edellisen vuoden sijoitustiedot tyypillisesti kasvavat täydennysten myötä. Onkin todennäköistä, että täydennysten myötä vuonna 2023 huostassa olleiden lasten määrä tulee vastaamaan pitkälti 2022 huostaanotettujen lasten määrää.

täyttäneiden lasten ikäryhmässä huostassa olleiden osuus väestöstä oli 2,1 prosenttia, ja se oli selvästi suurempi kuin nuoremmissa ikäryhmissä. (Kuvio 2.)

Huostassa olo lakkaa, kun sijaishuollon tarvetta ei enää ole, tai viimeistään silloin, kun lapsi täyttää 18 vuotta. Huostassa olojen päättymistä on käsitelty tarkemmin luvussa ”Huostaanottojen ja sijoitusten päättäminen” sivulla 11.

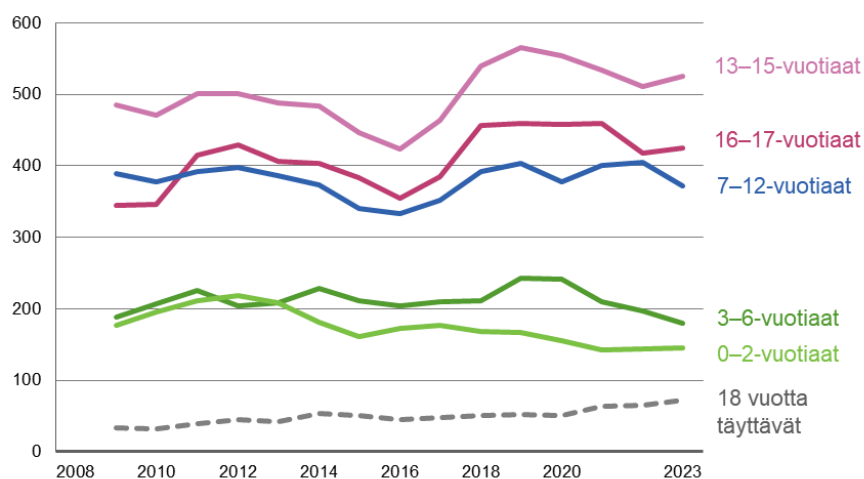
Uudet huostaanotot

Vuoden 2023 aikana huostaanotettiin 1 785 lasta (uusi huostaanotto) ja näistä lapsista 74 prosenttia oli ollut vuoden aikana myös kiireellisesti sijoitettuna. Lähes kaikki huostaanotot olivat lasten elämän ensimmäisiä (95 % ensimmäinen huostaanotto).

Uusien huostaanottojen määrä väheni vuosina 2019–2022 yhteensä 13 prosenttia. Trendi kääntyi kuitenkin 2023 ja uusien huostaanottojen määrässä oli pientä kasvua (+ 2 %). Huostaanotettujen kokonaismäärä kuitenkin pysyi ennallaan tai jopa vähän laski (-1 %, - 120 lasta), koska 18-vuotta vuoden aikana täyttäneistä suhteellisesti suurempi osa oli huostassa.

Kuviosta 3 huomataan, että uudet huostaanotot olivat yleisimpiä 13–17-vuotiailla. Uusien huostaanottojen määrä on kehittynyt eri ikäryhmissä samansuuntaisesti.

Kuvio 3. Uudet huostaanotot ikäryhmittäin, 2008–2023, kolmen vuoden liukuva keskiarvo.



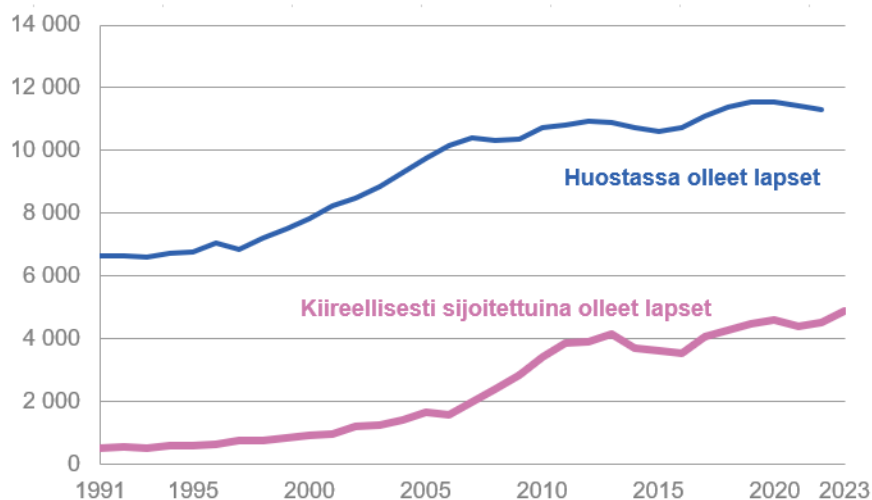
Tiedot ovat poimittavissa Sotkanet-indikaattoreista 5491, 5492, 5493 ja 5494.

Kiireellinen sijoitus edeltää usein huostaanottoa

Kiireellisesti sijoitettuina vuoden aikana olleet lapset

Kiireellisesti sijoitettiin kaikkiaan 4 873 lasta vuoden 2023 aikana. Määrä kasvoi 366 lapsella (+8 %) edellisestä vuodesta. (Kuvio 4.)

Kuvio 4. Vuoden aikana kiireellisesti sijoitettuina ja huostassa olleet lapset, 1991–2023*.



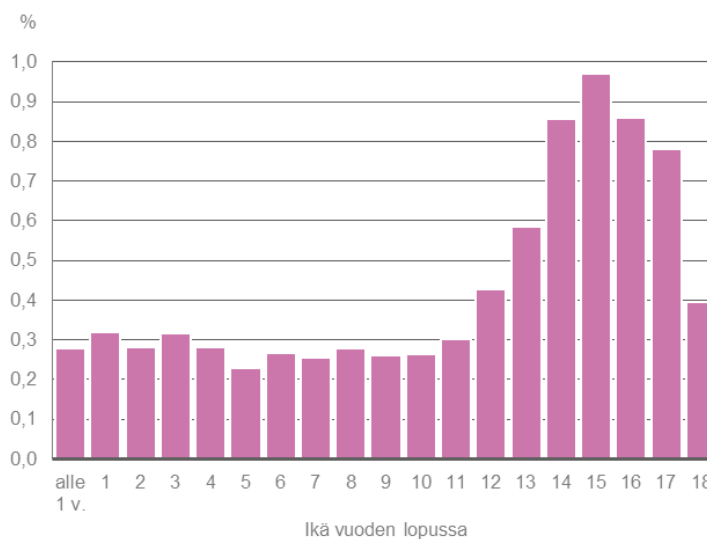
* Lapsi saattaa saman vuoden aikana sisältyä sekä kiireellisesti sijoitettujen että huostassa olleiden lasten lukumääriin, sillä lapsi on voitu ensin sijoittaa kiireellisesti ja sen jälkeen ottaa huostaan. Tiedot ovat poimittavissa Sotkanet-indikaattoreista 1077 ja 1078.

Kiireellinen sijoitus on tarkoitettu ensisijaisesti lyhytkestoiseksi. Kiireellisen sijoituksen jälkeen lasta ja hänen perhettään voidaan tukea esimerkiksi lastensuojelun avohuollon tukitoimin – sijoitusta voidaan esimerkiksi jatkaa avohuollon sijoituksena.

Huostaanottoon päädyttiin saman kalenterivuoden aikana 27 prosentissa kiireellisesti sijoitettujen lasten tilanteissa. Pidempi seuranta-aika kuvaa tilannetta kuitenkin paremmin: vuonna 2022 kiireellisesti sijoitetuista lapsista otettiin vuoden 2023 loppuun mennessä huostaan lähes puolet (44 %). Jos kiireellinen sijoitus ja muut lastensuojelun tukitoimet eivät riitä, huostaanottoon päädytään tavallisesti siis vuoden kuluessa – kalenterivuosi on välissä kuitenkin voinut vaihtua.

Vuoden 2023 aikana kiireellisesti sijoitettuja lapsia oli 0,4 prosenttia vastaavasta väestöstä, ja osuus oli samansuuruinen edelliseen vuoteen verrattaessa. Ikävuositain kiireellisesti sijoitettiin eniten 14–16-vuotiaita (0,9 % saman ikäisestä väestöstä). (Kuvio 5.)

Kuvio 5. Kiireellisesti vuoden aikana sijoitetut lapset ikävuosittain, 2023, %, (N=4 873).



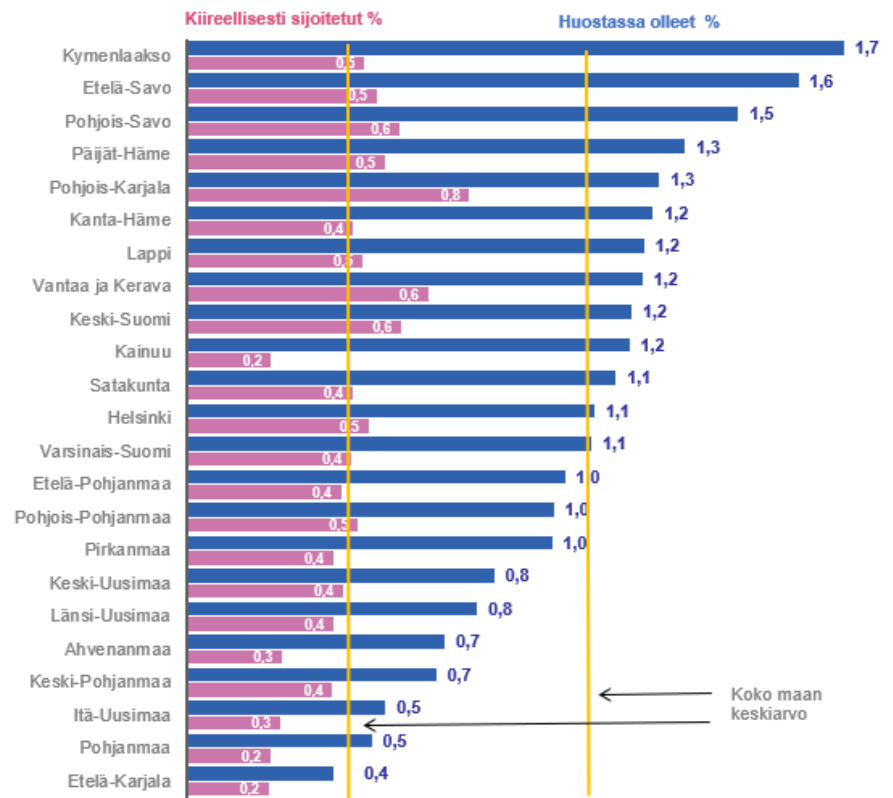
Kiireellisesti sijoitettujen lasten kokonaismäärät ovat poimittavissa Sotkanet-indikaattorista 1078.

Alueelliset erot sijoitettujen lasten määrissä

Kiireellisesti sijoitettujen ja huostassa olevien lasten määrät vaihtelevat hyvinvointialueittain vuonna 2023. Vastaavan ikäiseen väestöön suhteutettuna huostassa olleita lapsia oli eniten Kymenlaaksossa (1,7 %) ja vähiten Etelä-Karjalassa (0,4 %). Edelliseen vuoteen verrattaessa huostassa olleiden lasten määrä väheni noin prosentin verran koko maassa, mutta kuitenkin noin puolella hyvinvointialueista huostassa olleiden lasten määrä kasvoi vuodesta 2022. Etelä-Savossa huostassa olleiden lasten määrä kasvoi 8 prosenttia ja Keski-Uudellamaalla 7 prosenttia. Etelä-Karjalassa (-14 %) sekä Pirkanmaalla (-9 %) huostassa olleiden lasten määrä puolestaan väheni eniten. (Kuvio 6.)

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella kiireellisesti sijoitettujen lasten osuus oli suurin, eli 0,75 prosenttia vastaavan ikäiseen väestöön suhteutettuna. Toiseksi suurin osuus oli Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella, jossa luku oli 0,64 prosenttia vastaavasta väestöstä. Kiireellisesti sijoitettujen lasten osuus väestöön suhteutettuna oli vähäisintä Etelä-Karjalassa ja Pohjanmaalla (0,22 %). Kiireellisten sijoitusten määrä väheni eniten edelliseen vuoteen verrattuna Satakunnassa (-18 %), Pohjanmaalla (-10 %) ja Etelä-Savossa (-7 %). Kiireellisten sijoitusten määrä kasvoi erityisesti Etelä-Karjalassa (41 %), jossa kuitenkin muutoksen suuruutta selittää osin kiireellisten sijoitettujen lasten pieni määrä. Kiireellisesti sijoitettuja oli Etelä-Karjalassa vähiten sekä vuosina 2022, että vuonna 2023. Kiireellisten sijoitusten määrä kasvoi selvästi myös Pohjois-Pohjanmaalla (24 %), Keski-Pohjanmaalla (22 %) ja Varsinais-Suomessa (19 %) sekä Helsingissä (18 %). (Kuvio 6.)

Kuvio 6. Vuoden aikana kiireellisesti sijoitetut ja huostassa olleet lapset suhteutettuna vastaavan ikäiseen väestöön hyvinvointialueittain vuonna 2023, %.



*Sama lapsi voi sisältyä sekä kiireellisesti sijoitettujen että huostassa olleiden lukumääriin. Luvuissa ovat mukana myös ne nuoret, jotka ovat vuoden 2021 aikana täyttäneet 18 vuotta ja joiden huostaanotto on päättynyt.

Tiedot ovat poimittavissa Sotkanetindikaattoreita 1077 ja 1078.

Poikkileikkaustarkastelu näyttää huostaanotettujen tilanteen tiettyinä päivinä 31.12.2023

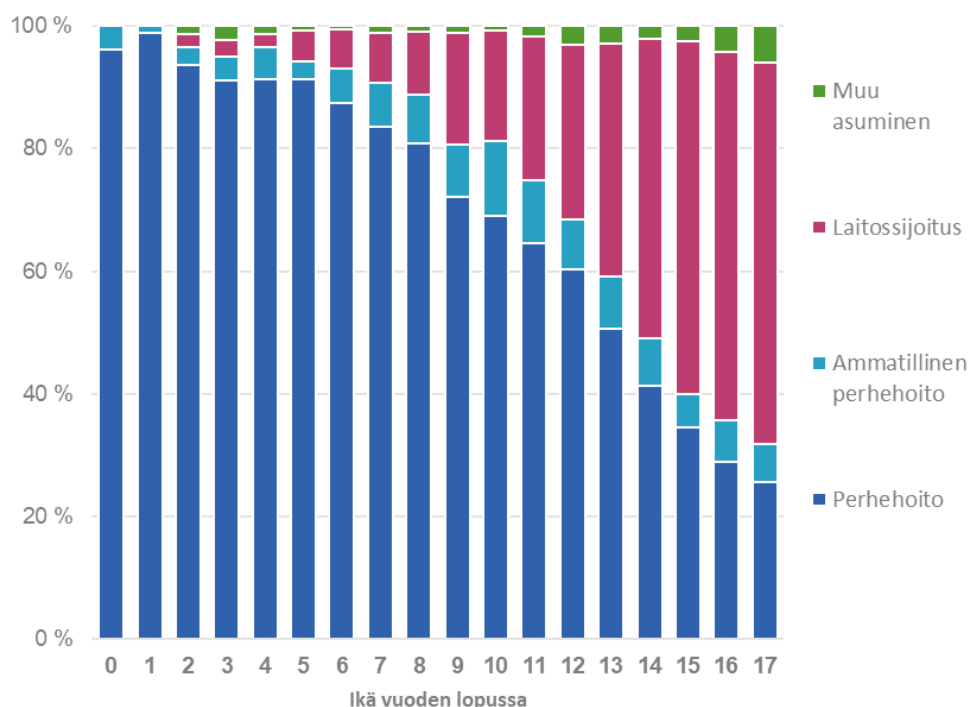
Huostassa 31.12.2023

Vuoden 2023 viimeisenä päivänä huostassa oli 9 544 lasta, joista puolet (54 %) oli perhehoidossa. Perhehoitoon sijoitetuista lapsista 704 (14 %) oli sijoitettu sukulais- tai läheisperheisiin. Hyvinvointialueilla oli vuonna 2023 toimeksiantosopimus 1 689 perheen kanssa. Näistä 433 perhettä (26 %) oli lapsen läheis- tai sukulaisperhe³.

Ammatilliseen perhehoitoon⁴ oli sijoitettuna 7 prosenttia ja laitoksiin 36 prosenttia huostassa olleista lapsista (kuvio 7, taulukko 1).

Sijoitusmuodot vaihtelevat huomattavasti lapsen iän mukaan. Alle 6-vuotiaista lähes kaikki olivat sijoitettuna perhesijoitukseen, kun vastaavasti laitokseen oli sijoitettuna yli puolet 16–17-vuotiaista. (Kuvio 7.)⁵

Kuvio 7. Huostassa 31.12.2023 olleet lapset sijoitusmuodon mukaan (N=9 544).



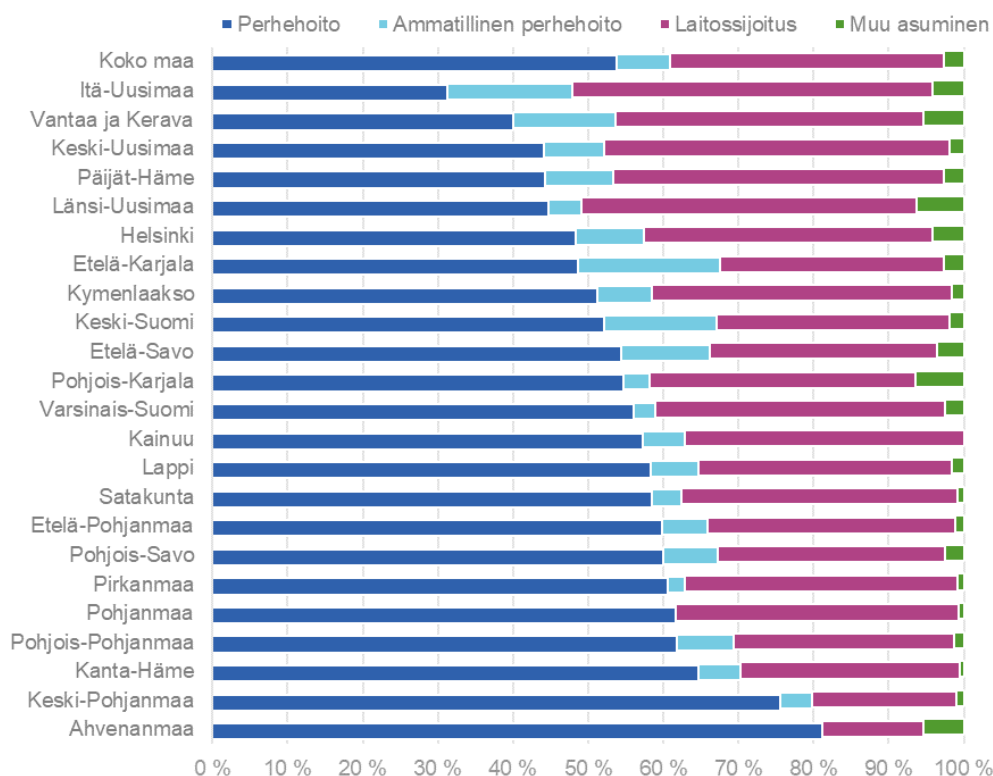
Hyvinvointialueiden välillä on eroja siinä mihin lapsia on sijoitettu. Kun sijoituspaikkojen osuuksia vertaillaan hyvinvointialueiden kesken, perhehoidon osuus huostassa olleista lapsista oli suurin Ahvenanmaalla (81 %) sekä Keski-Pohjanmaalla (76 %) ja pienin Itä-Uudellamaalla (31 %). Laitoksiin sijoitettujen lasten osuus oli suurin (48 %) Itä-Uudellamaalla sekä Keski-Uudellamaalla (46 %), kun taas pienin osuus oli Ahvenanmaalla (14 %) ja Keski-Pohjanmaalla (19 %) vuoden viimeisenä päivänä huostassa olleista.

³ [Sotkanet.fi](https://sotkanet.fi): Läheis- ja sukulaisperheiden lukumäärä 31.12. lastensuojelun sijaisperhehoidossa (ind.3515) ja Perhehoitokoteja 31.12. lastensuojelun sijaisperhehoidossa (ind.3510). Perheiden lukumäärä näyttää vähentyneen merkittävästi vuodesta 2022 – kyse on kuitenkin hyvinvointialueiden aloituksesta johtuva muutos, koska hyvinvointialueen tekemä sopimus lasketaan enää kertaalleen, eikä erikseen kunkin sijoittajakunnan osalta.

⁴ Aluehallintoviranomaiset ja Valvira ovat jo useamman vuoden ajan myöntäneet lupia vain perhehoitolain mukaisia ammatillisia perhekotilupia tai lastensuojelulaitoslupia. Aiemmin laitosluvalla toimineet ammatilliset perhekodit on nyt sisällytetty laitoshuoltoon.

⁵ Sijoitusmuotojen yleisyyden ajallista kehitystä on tarkisteltu kuviossa 10. Kuvio 11 tarkastelu on tehty vuoden viimeisen sijoituksen mukaan, eikä 31.12 huostassa olleiden mukaan kuten tässä.

Kuvio 8. Huostassa olleet lapset sijoitusmuodon mukaan hyvinvointialueittain 31.12.2023, %, (N=9 544).



Taulukko 1. Huostassa 31.12.2023 olleet lapset sijoitusmuodon mukaan hyvinvointialueittain.

Hyvinvointialue	Perhehoito		Ammatillinen perhehoito		Laitoshoito		Muu asuminen		Yhteensä Ikm
	Ikm	%	Ikm	%	Ikm	%	Ikm	%	
Ahvenanmaa	30	81 %	0	0 %	5	14 %	2	5 %	37
Keski-Pohjanmaa	71	76 %	4	4 %	18	19 %	1	1 %	94
Kanta-Häme	211	65 %	18	6 %	95	29 %	2	1 %	326
Pohjois-Pohjanmaa	501	62 %	62	8 %	238	29 %	10	1 %	811
Pohjanmaa	95	62 %	0	0 %	58	38 %	1	1 %	154
Pirkanmaa	502	61 %	19	2 %	300	36 %	7	1 %	828
Pohjois-Savo	337	60 %	41	7 %	170	30 %	14	2 %	562
Etelä-Pohjanmaa	197	60 %	20	6 %	108	33 %	4	1 %	329
Satakunta	219	58 %	15	4 %	138	37 %	3	1 %	375
Lappi	190	58 %	21	6 %	110	34 %	5	2 %	326
Kainuu	71	57 %	7	6 %	46	37 %	0	0 %	124
Varsinais-Suomi	458	56 %	24	3 %	314	38 %	21	3 %	817
Pohjois-Karjala	162	55 %	10	3 %	105	35 %	19	6 %	296
Etelä-Savo	153	54 %	33	12 %	85	30 %	10	4 %	281
Keski-Suomi	279	52 %	80	15 %	166	31 %	10	2 %	535
Kymenlaakso	197	51 %	28	7 %	154	40 %	6	2 %	385
Etelä-Karjala	36	49 %	14	19 %	22	30 %	2	3 %	74
Helsinki	514	48 %	96	9 %	409	38 %	44	4 %	1063
Länsi-Uusimaa hyvinvointialue	302	45 %	30	4 %	301	45 %	43	6 %	676
Päijät-Häme	184	44 %	38	9 %	183	44 %	11	3 %	416
Keski-Uusimaa	137	44 %	25	8 %	143	46 %	6	2 %	311
Vantaa ja Kerava	251	40 %	86	14 %	257	41 %	34	5 %	628
Itä-Uusimaa	30	31 %	16	17 %	46	48 %	4	4 %	96
KOKO MAA	5 127	54 %	687	7 %	3 471	36 %	259	3 %	9 544

Kodin ulkopuolelle sijoitettuja lapsia ovat:

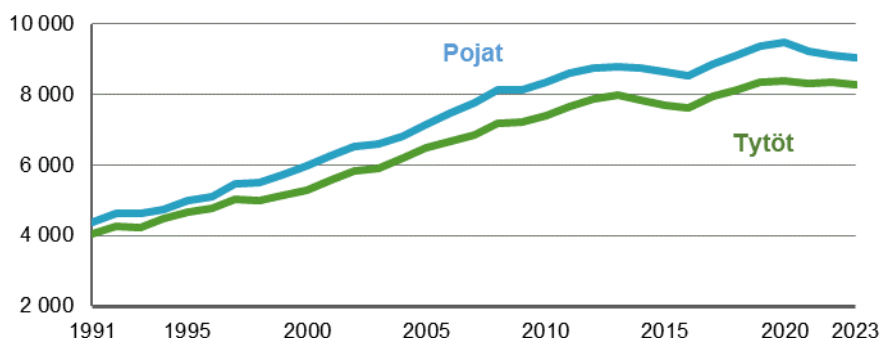
- Huostassa olevat lapset
- Kiireellisesti sijoitetut lapset
- Avohuollon tukitoimimena sijoitetut lapset
- Jälkihuollon sijoittamat lapset

Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset

Vuoden 2023 aikana kaikkiaan 17 299 lasta⁶ oli sijoitettu kodin ulkopuolelle. Määrä vähentyi prosentin edellisestä vuodesta. (Taulukko 3.)

Kaikista sijoitetuista lapsista oli poikia 52 prosenttia (9 032) ja tyttöjä 48 prosenttia (8 267). Poikien osuus kodin ulkopuolelle sijoitetuista lapsista on pysytellyt tyttöjen vastaavaa osuutta suurempana 1990-luvulta lähtien. (Kuvio 9.)

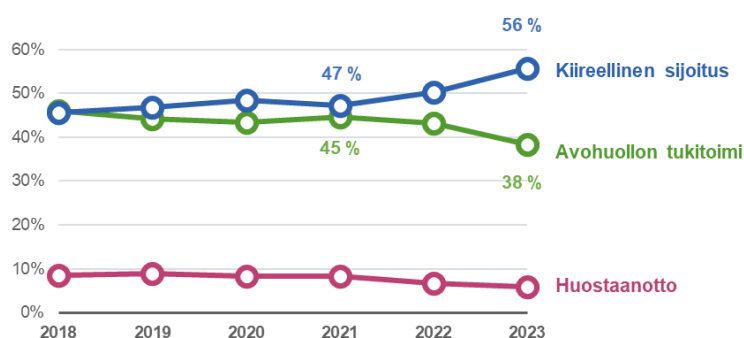
Kuvio 9. Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0–17-vuotiaat sukupuolen mukaan, 1991–2023.



Uudet sijoitukset

3 840 lasta sijoitettiin ensimmäistä kertaa elämässään kodin ulkopuolelle vuonna 2023. Määrä väheni 4 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Elämässä ensimmäistä kertaa sijoitettujen lasten määrä kehittyi yleensä samaan suuntaan kuin kiireellisesti sijoitettujen lasten määrä (+8 %), mutta vuonna 2023 indikaattorit kehittyivät eri suuntiin. Vuonna 2023 ensimmäisistä kertaa elämässä sijoitetuilla poikkeuksellisen suuri osa oli kiireellisiä sijoituksia (58 %), kun edellisinä vuosina kiireellisesti sijoitettujen ja avohuollon tukitoimimena sijoitettujen osuudet ovat olleet lähes yhtä suuria. (Kuvio 10).

Kuvio 10. Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0–17-vuotiaat elämän ensimmäisen sijoituksen perusteen mukaan, 2020–2023.

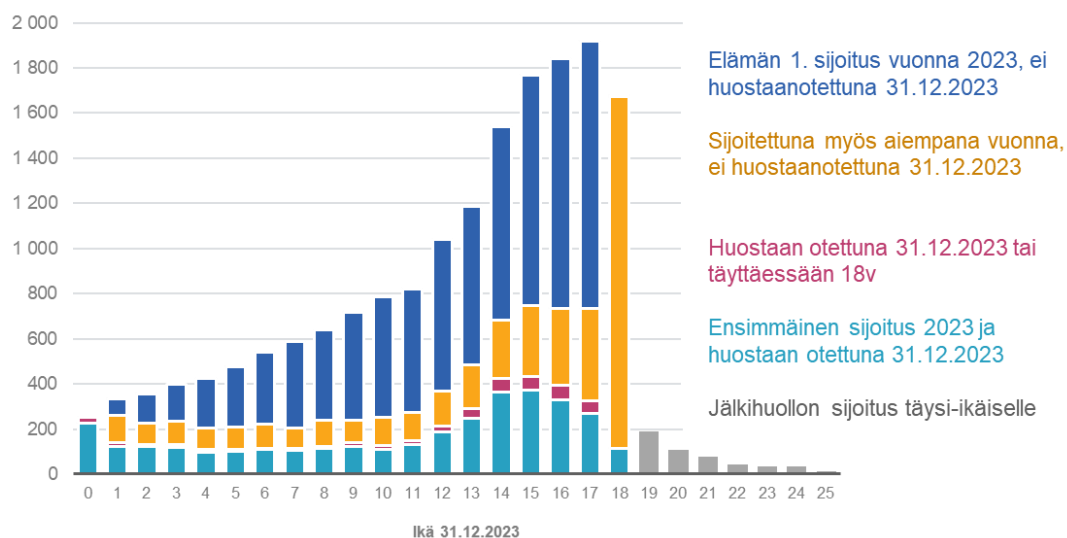


Ensimmäistä kertaa elämässään sijoitettujen osuus oli 22 prosenttia kaikista vuoden 2023 aikana sijoitetuista lapsista. Uusia⁷ sijoituksia alkoi kaiken kaikkiaan 5 390 lapsella eli 31 prosentilla kaikista vuoden 2023 aikana sijoitetuista. Osa uusista sijoituksista (1 550) alkoi siis lapsilla, jotka olivat olleet sijoitettuna jo aiemmin elämässään. Heidän osuutensa oli 9 prosenttia sijoitetuista.

Uusia huostaanottoja tehtiin 1 785 vuoden 2023 aikana (+2 % vuodesta 2022). Lähes kaikki huostaanotot olivat lasten elämän ensimmäisiä (95 % ensimmäinen huostaanotto).

⁶ 18 vuotta täyttäneiden sijoituksia käsitellään omassa luvussaan myöhemmin raportissa.

⁷ Uudella sijoituksella tarkoitetaan tilannetta, jolloin lapsi ei ole sijoitettuna vuoden alussa.

Kuvio 11. Kodin ulkopuolelle vuoden 2023 aikana sijoitetut (N = 17 804).

Sijoitusten kestot

Lapsen yksittäinen sijoitus ei välttämättä tarkoita pitkään kestävästä sijoituksesta. Vuonna 2023 ensimmäistä kertaa elämässä sijoitetuista lapsista (3 840) 47 prosenttia oli sijoitettuna (1 796) myös vuoden viimeisenä päivänä.

Kaiken kaikkiaan kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten (17 229) sijoitusten kestot vaihtelevat suuresti. Neljännes vuonna 2023 sijoitetuina olleista lapsista oli sijoitettuna alle 7 kuukautta, ja neljännes lapsista oli ollut sijoitettuna yli 6 vuotta. Kolmasosa (31 %, 5 339 lasta) vuonna 2023 sijoitetuina olleista on ollut sijoitettuna vähintään puolet elämästään. Edellä kuvatut sijoitusten tunnusluvut pysyvät vuosittain varsin vakaina. Sijoitusten kestojen tarkastelu vuoden 2016 erillisraportissa⁸. (Kuvio 11.)

Huostaanottojen ja sijoitusten purkaminen

Huostaanottoja puretaan⁹ harvoin. Vuoden aikana huostassa olleista 0–6-vuotiaista huostaanotto päätettiin 3 prosentilla, 7–12-vuotiaista huostaanotto päätettiin 3 prosentilla ja 13–17-vuotiaista huostaanotto päätettiin 6 prosentilla. Jälkihuollon sijoitus huostaanoton jälkeen oli harvinaista. (Taulukko 2a). Hyvinvointialueilla oli eroja siitä miten yleistä huostaanoton päättäminen oli. Koska päättämisiä tehdään vähän, alueiden tiedoissa on paljon vuosikohtaista vaihtelua. (Taulukko 2b.)

31.12.2021 huostassa olleista 0–15-vuotiaista lapsista 91 % oli huostassa vielä kaksi vuotta myöhemmin 31.12.2023.

Taulukko 2a. Päättyneet huostaanotot 2023 ikäryhmittäin.

	Huostassa olleet vuoden aikana*	Päättyneitä huostaanottoja	Osuus päättyneitä
0-6-vuotiaita	1 304	34	3 %
7-12- vuotiaita	3 197	92	3 %
13-17-vuotiaita	5 461	301	6 %
Yhteensä	9 962	427	4 %

* Ei sisällä ikäluokkaa, joka täyttää vuoden aikana 18 vuotta, koska heillä huostaanotto päättyi viimeistään syntymäpäivään. Vuoden aikana 18 vuotta täyttäneitä nuoria, joilla huostaanotto päättyi, oli 1 336.

⁸ [Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten sijoitusten kestot 2016](#)

⁹ Tähän tilastoon on tarkasteltu perättäisiä sijoituksia, siten että sijoitus on päättynyt, jos päättynyt eikö uutta sijoitusta ole aloitettu 7 vuorokauden kuluessa. Huostaanotto tai sijoitus ei aina päätty perheen yhdistämiseen vaan sijoitus voi päättyä siihen, että nuori muuttaa omilleen tai lapsi adoptoidaan. Sijoitus voi päättyä myös lapsen tai nuoren kuolemaan. Joissain tapauksissa myös lapsen karkaaminen sijoituspaikasta voi päättää sijoituksen.

Taulukko 2b. Päättyneet huostaanotot 2023 hyvinvointialueittain.

	Huostassa olleet, vuoden aikana*	Päättyneitä huostaanottoja	Osuus päätyneitä
Ahvenanmaa	40	3	8 %
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	77	3	4 %
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	344	15	4 %
Etelä-Savon hyvinvointialue	296	16	5 %
Helsingin kaupunki	1 118	55	5 %
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue	102	5	5 %
Kainuun hyvinvointialue	129	6	5 %
Kanta-Hämeen hyvinvointialue	345	21	6 %
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue	97	2	2 %
Keski-Suomen hyvinvointialue	550	14	3 %
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue	325	15	5 %
Kymenlaakson hyvinvointialue	409	25	6 %
Lapin hyvinvointialue	339	15	4 %
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	714	35	5 %
Pirkanmaan hyvinvointialue	872	44	5 %
Pohjanmaan hyvinvointialue	163	11	7 %
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	304	11	4 %
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	841	29	3 %
Pohjois-Savon hyvinvointialue	584	22	4 %
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	432	16	4 %
Satakunnan hyvinvointialue	388	13	3 %
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	649	23	4 %
Varsinais-Suomen hyvinvointialue	848	28	3 %
KOKO MAA	9 966	427	4 %

* Ei sisällä ikäluokkaa, joka täyttää vuoden aikana 18-vuotta, koska heillä kaikilla huostaanotto päättyi viimeistään syntymäpäivään. Vuoden aikana 18 vuotta täyttäneitä nuoria, joilla huostaanotto päättyi, oli 1 336.

Taulukko 2c. Sijoitusten päättyminen vuosina 2010, 2015, 2020–2023.

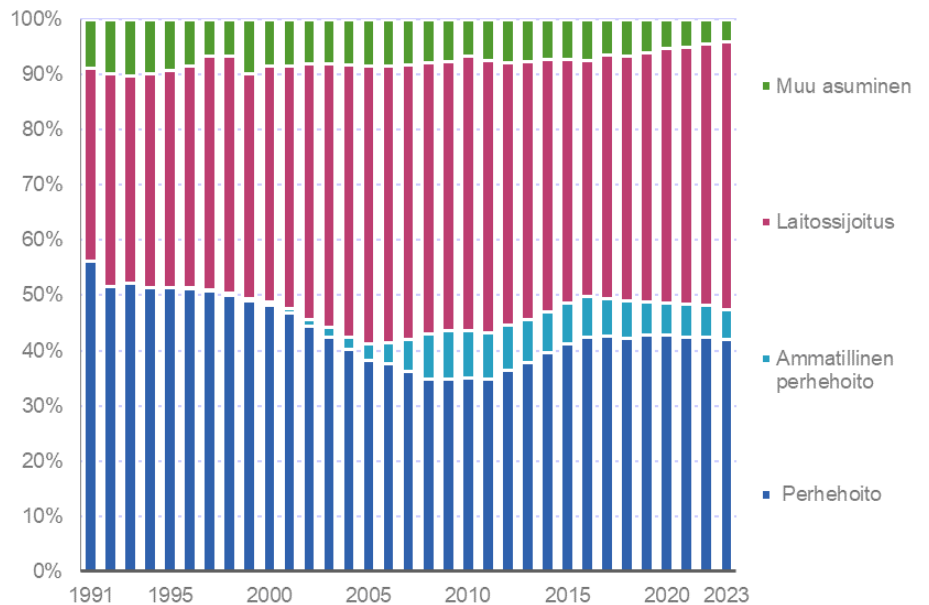
	2010	2015	2020	2021	2022	2023
Vuoden aikana huostassa olleet, 18-vuotta täyttävä ikäluokka						
Huostassa olo päättyi syntymäpäivään	949	1 082	1 175	1 203	1 212	1 248
Huostassa olo päättyi 17-vuotiaana	93	125	113	112	99	88
<i>Vuoden lopussa ikäluokan huostassa olo päättyi, %</i>	<i>100 %</i>	<i>100 %</i>	<i>100 %</i>	<i>100 %</i>	<i>100 %</i>	<i>100 %</i>
Vuoden aikana huostassa olleet 0–17-vuotiaat						
Huostassa olo päättyi	504	653	656	645	837	429
joista huostassa olon jälkeen jälkihuollossa 31.12.	57	48	30	32	11	2
<i>Vuoden lopussa ikäluokan huostassa olo päättyi, %</i>	<i>5 %</i>	<i>7 %</i>	<i>6 %</i>	<i>6 %</i>	<i>8 %</i>	<i>4 %</i>
Vuoden aikana sijoitettu, mutta ei huostassa, 0–17-vuotiaat						
Sijoitus päättyi	3 496	3 651	4 015	3 692	3 826	3 677
<i>Päättyneet sijoitukset, jotka eivät johtaneet huostaanottoon saman vuoden aikana, %</i>	<i>69 %</i>	<i>69 %</i>	<i>68 %</i>	<i>66 %</i>	<i>67 %</i>	<i>65 %</i>
Päättyneen sijoituksen jälkeen aloitettiin uusi sijoitus saman vuoden aikana	522	595	635	517	603	576
<i>Päättyneen sijoituksen jälkeen aloitettiin uusi sijoitus saman vuoden aikana, %</i>	<i>15 %</i>	<i>16 %</i>	<i>16 %</i>	<i>14 %</i>	<i>16 %</i>	<i>16 %</i>

Kodin ulkopuolelle sijoitettujen sijoituspaikat

Sijoitetulla lapsella saattaa vuoden aikana olla useita erilaisia sijoituksia. Lapsi on esimerkiksi ensin saatettu kiireellisesti sijoittaa vastaanottokotiin, ja myöhemmin samana vuonna lapsi on päätetty huostaanottaa, ja hänelle on löytynyt paikka sijaisperheessä. Kaikista viimeisimmän sijoituspaikan mukaan tilastoiduista lapsista 42 prosenttia (7 267) oli perhehoidossa¹⁰, 5 prosenttia (919) ammatillisessa perhehoidossa¹¹, 49 prosenttia (8 421) laitoksiin sijoitettuina ja loput 4 prosenttia (692) muussa hoidossa¹². Sijoitusmuotojen osuudet pysyttelivät pääosin samalla tasolla kuin vuonna 2022. (Taulukko 3 ja kuvio 12.)

Aluehallintoviranomaiset ja Valvira ovat jo useamman vuoden ajan myöntäneet lupia vain perhehoitolain mukaisia ammatillisia perhekotilupia tai lastensuojelulaitoslupia. Aiemmin laitosluvalla toimineiden ammatillisiin perhekoteihin sijoitetut lapset on nyt tilastoinnissa sisällytetty takautuvasti laitossijoituksiin. (Taulukko 3 ja kuvio 12.)

Kuvio 12. Kodin ulkopuolelle sijoitettuna olleet lapset viimeisimmän sijoituspaikan mukaan vuosina 1991–2023, %.



Laitoksiin sijoitettujen osuus (49 %) korostuu, kun tarkastellaan kaikkien kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten sijoituksia. Etenkin pitkäaikaisissa sijoituksissa lapset pyritään mahdollisuuksien mukaan sijoittamaan perhehoitoon. Huostassa 31.12.2023 olleista laitoshoidossa oli vain 36 prosenttia. (Kuvio 7 ja taulukko 1.)

Sijoitusvuorokausia lapsilla oli vuoden aikana yhteensä 4,4 miljoonaa. Perhehoidon osuus kaikista lasten sijoitusvuorokausista oli 50 prosenttia ja laitossijoitusten 40 prosenttia. Sijoitusvuorokausien määrä pysyi edellisen vuoden tasolla.

¹⁰ Perhehoidossa oleva lapsi/nuori on sijoitettu yksityiseen perheeseen, jonka kanssa kunta on tehnyt toimeksiantosopimuksen. Yksityinen perhe voi olla entuudestaan tuntematon perhe tai se voi olla lapsen läheis- tai sukulaisperhe.

¹¹ Ammatilliset perhekodit tarjoavat perhehoitoa ja toimivat aluehallintoviranomaisten luvalla. (Laki yksityisistä sosiaalipalveluista, 7§).

¹² Muuhun asumiseen sisältyy sijoitus omaan kotiin (vanhempien/vanhemman kanssa), itsenäisesti tuettu asuminen ja muu, mikä ei sisälly perhehoitoon tai laitossijoituksiin.

Taulukko 3. Kodin ulkopuolelle sijoitettuna olleet lapset 1995, 2000, 2005, 2010, 2015, 2020, 2022 ja 2023, viimeisimmän sijoitustiedon mukaan

	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2022	2023
Sijoituspaikan mukaan								
Perhehoito	4 949	5 450	5 224	5 509	6 749	7 643	7 420	7 267
Ammatillinen perhehoito	8	61	407	1 363	1 207	1 050	1 009	919
Laitossijoitus	3 803	4 839	6 862	7 838	7 207	8 241	8 254	8 421
Muu asuminen	886	942	1 163	1 052	1 191	947	787	692
Yhteensä	9 646	11 292	13 656	15 762	16 354	17 881	17 470	17 299
Sijoitusperusteen mukaan								
Avohuollon tukitoimen sijoitus	2 578	3 278	3 514	3 506	3 521	3 805	3 497	3 257
Kiireellinen sijoitus	233	363	642	1 701	1 924	2 451	2 513	2 735
Huostassa	5 497	6 168	7 459	8 135	8 146	8 692	8 469	8 263
Hallinto-oikeuden vahvistamat huostaanotot (tahdonvastaiset)	957	1 284	1 705	2 126	2 489	2 764	2 892	2 988
Jälkihuollon sijoitus	381	199	336	294	274	169	99	56
Yhteensä	9 646	11 292	13 656	15 762	16 354	17 881	17 470	17 299

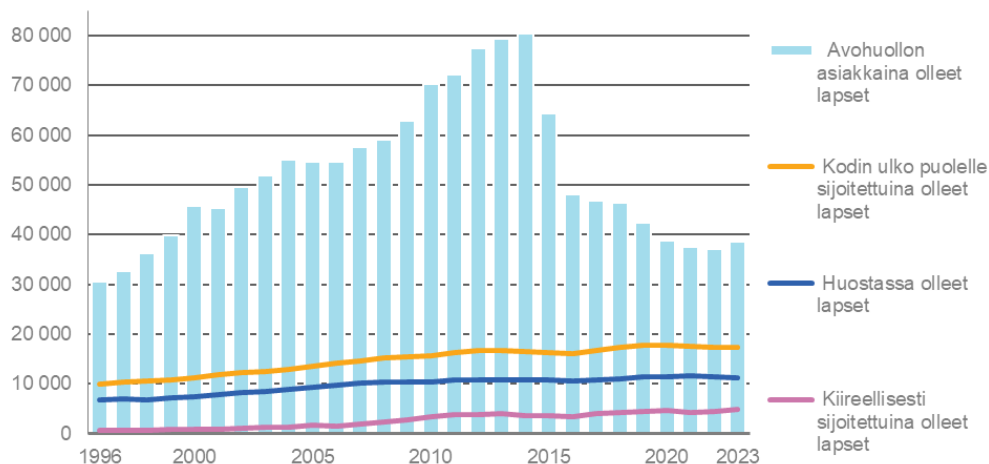
Taulukko 4. Kodin ulkopuolelle sijoitettuna olleiden lasten* sijoituspaikat ikäryhmittäin, 2023, sijoitukset vuoden aikana.

	Sijoitusvuorokausia				Sijoitettujen lukumäärä			
	Yht	0–6-v	7–12-v	13–17-v*	Yht	0–6-v	7–12-v	13–17-v*
Perhehoito	2 174 684	514 501	869 698	790 485	7 857	2 162	2 931	2 764
Sukulais- tai läheisperhe	696 418	451 865	111 102	133 451	1 144	1 933	391	485
Sijaisperhe	1 435 178	19 548	758 596	657 034	6 810	81	2 576	2 301
Ammatillinen perhehoito	272 674	3 444	109 421	159 809	1 055	14	367	607
Laitossijoitus	1 829 921	84 265	285 553	1 460 103	9 113	814	1 497	6 802
Lastensuojelulaitos (lasten-, vastaanotto-, nuorisokoti)	1 701 057	36 613	260 100	1 404 344	8 422	382	1 336	6 704
Perhekuntoutusyksikkö (ensi-, turvakoti/sij. perhe kanssa)	76 279	45 291	21 461	9 527	753	458	199	96
Koulukoti	30 559	..	962	29 597	171	..	5	166
Päihdehoitolaitos	5 981	357	..	5 624	65	7	..	58
Kehitysvammalaitos	16 045	2 004	3 030	11 011	59	9	10	40
Muu asuminen	114 037	10 310	22 103	81 624	818	103	151	564
Oma koti (vanhempien kanssa)	87 676	5 448	15 389	66 839	671	59	125	487
Itsenäinen tuettu asuminen (tuki- tai itsenäistymisasunto)	3 994	3 629	21	20
Muu	21 346	4 141	6 349	10 856	121	35	29	57
Vankilan perheosasto (vanhemman kanssa)	1 021	721	11	9

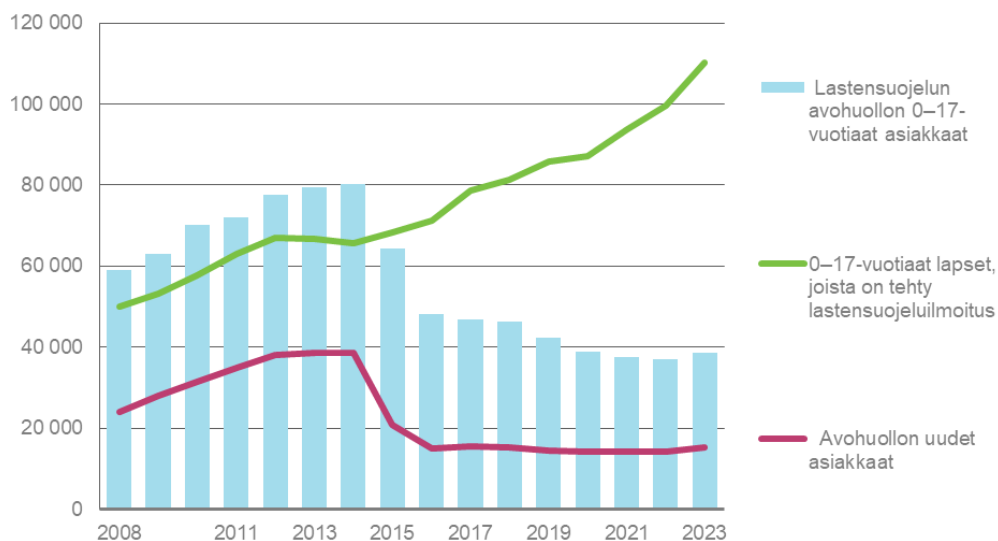
* Henkilö on vuoden aikana voinut olla sijoitettuna useamman tyyppisessä sijoituspaikassa, eikä sijoitettujen lukumäärä näin vastaa mm. taulukon 3 lukuja, jossa on kunkin lapsen viimeisin sijoitus. 16–17-vuotiaat sisältävät myös vuoden aikana 18 vuotta täyttäneet. Sijoitusvuorokausiin on kuitenkin laskettu vain sijoitusvuorokaudet alaikäisenä. Poikkeuksena myös 18-vuotiaan sijoitusvuorokaudet on sisällytetty sijoitus vuorokausiin, jos avohuollon tai jälkihuollon sijoitus on jatkunut täysi-ikäistymisestä huolimatta, eikä kyseessä ole ollut sijoitus omaan kotiin. Omaan kotiin vanhempien kanssa voi olla sijoitettuna ainoastaan alle 18-vuotias henkilö.

.. – Merkintä tarkoittaa, sijoituspaikkamuotoon on sijoitettu vähemmän kuin 5 lasta vuoden aikana. Tietosuojasyistä myös tieto siitä, että ketään ei ole sijoitettu sijoituspaikkaan on piilotettu.

Kuvio 13. Lastensuojelun avohuollon asiakkaat sekä kodin ulkopuolelle sijoitettuna olleet lapset vuosina 1996–2023*, **



Kuvio 14. Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, lastensuojelun avohuollon uudet asiakkaat ja lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet 0–17-vuotiaat, 2008–2023***



* Henkilötunnuksia sisältävän sijoitettujen lasten ja nuorten rekisteritietojen lisäksi kerätään tilastotietoa myös lastensuojelun avohuollon asiakkaista. Osa lastensuojelun avohuollon asiakkaana olevista lapsista ja nuorista sisältyy kodin ulkopuolelle sijoitettuihin. Kuviossa esittelyjä lukumääriä ei voi laskea yhteen.

** Avohuollon asiakkuuden määritelmä muuttui 1.4.2015 sosiaalihuoltolain myötä, siten että lastensuojelutarpeen selvittäminen ei enää avaa lastensuojelun asiakkuutta, vaan se avataan vain, jos siihen ilmenee tarve.

*** Muutos lastensuojeluilmoitusten kohteena olleiden lasten määrissä. Aiemmin ikätarkastelu oli vuoden lopun tilanteessa 31.12. jolloin 18 vuotta täyttäneet eivät olleet mukana lukumäärissä. Aikasarjaa muutettu takautuvasti niin, että kaikki lastensuojeluilmoitusten kohteena vuoden aikana olleet lapset on otettu laskentaan mukaan.

Tiedot ovat poimittavissa Sotkanet-indikaattoreista 1086, 1245 5485.

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat

Lastensuojelun avohuollon asiakkaina oli 38 531 alle 18-vuotiasta lasta vuonna 2023, mikä on 3,8 prosenttia väestön 0–17-vuotiaista. Alle 18-vuotiaiden asiakasmäärät lisääntyivät 1 525 (4,1 %) lapsella edellisestä vuodesta. Ennen vuotta 2023 asiakkaiden lukumäärä laski vuosittain, samaan aikaan sen osuus vastaavasta väestöstä on pysytellyt 4–5 prosentissa. Uusien avohuollon asiakkaiden osuus oli 38 prosenttia, osuus kasvoi yhden prosenttiyksikön verran edellisestä vuodesta. Lastensuojelun avohuollon asiakkaissa oli eniten 16–17-vuotiaita, mikä on 5,4 prosenttia väestön samanikäisistä. Vastaavasti 0–2-vuotiaita oli vähiten (2,4 %). (Taulukko 6 ja kuvio 15.)

Avohuollon asiakkaista 18 vuotta täyttäneiden asiakasmäärä kasvoi 14,9 prosentilla (1 948 nuorta) edellisestä vuodesta. Vuonna 2022 vastaava nousu oli 23,2 prosenttia. 18 vuotta täyttäneiden avohuollon asiakkaiden osuus oli 3,5 prosenttia väestön 18–24 vuotiaista, edellisenä vuonna vastaava osuus oli 3,1 prosenttia. Uusien nuorten asiakkaiden osuus oli 4 prosenttia, osuus on sama kuin kahtena edellisenä vuonna. (Taulukko 5, 6 ja kuvio 15.)

Lastensuojelun jälkihuollon ikäraja nostettiin 25 vuoteen vuodesta 2020 alkaen. Tätä ennen kuntien velvollisuus jälkihuollon järjestämiseen päättyi viimeistään, kun nuori täyttää 21 vuotta. Vuonna 2020 kasvu oli vielä maltillista (+4 %), mutta nyt näyttää, että 21 vuotta täyttäneiden asiakkuuksia on jatkettu useammin aina vuodesta 2021 lähtien. (Kuvio 15 ja taulukko 5 ja 6.)

Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärät vähenivät selvästi vuosina 2015 ja 2016. (Kuvio 14, 15 ja taulukko 5 ja 6.) Tuolloin asiakasmäärien laskuun vaikutti ensisijaisesti lastensuojelun asiakkuuden alkamisen määritelmä. Lastensuojelun asiakkuus ei enää ala siitä, kun lastensuojeluasian vireille tulon takia ryhdytään selvittämään lastensuojelun tarvetta vaan siitä, kun palvelutarpeen arvion perusteella nähdään tarve lastensuojelulle ja lastensuojelun avohuollon palveluille. (Kuvio 14, 15 ja taulukko 5 ja 6.)

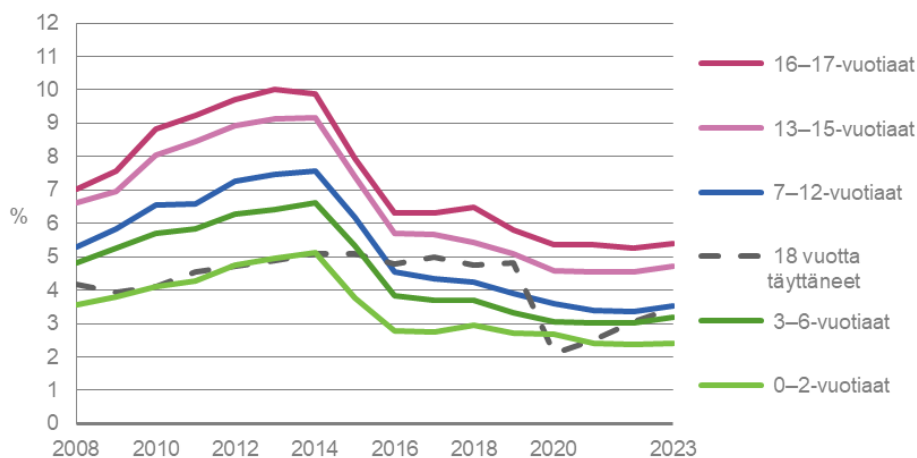
Lastensuojelun piirissä olevia lapsia ja perheitä pyritään tukemaan ensisijaisesti avohuollon tukitoimin kodin ulkopuolelle sijoittamisen sijaan. Mikäli avohuollon tukitoimet eivät ole riittävät lapsen tilanteen turvaamiseksi, silloin tulee harkita lapsen sijoittamista oman kodin ulkopuolelle.

Taulukko 5. Lastensuojelun avohuollon asiakkaat 2023.

	Asiakkaita	Ikäryhmän osuus asiakkaista %	Uusia asiakkaita	Uusien osuus asiakkaista %	Asiakkaiden määrän muutos edelliseen vuoteen	Uusien asiakkaiden määrän muutos edelliseen vuoteen
0–2-vuotiaita	3 381	6 %	1 774	52 %	0 %	-3 %
3–6-vuotiaita	6 354	12 %	2 369	37 %	4 %	6 %
7–12-vuotiaita	12 839	24 %	4 574	36 %	4 %	7 %
13–15-vuotiaita	9 131	17 %	3 623	40 %	6 %	9 %
16–17-vuotiaita	6 826	13 %	2 262	33 %	5 %	9 %
0–17-vuotiaita	38 531	72 %	14 602	38 %	4 %	6 %
18 vuotta täyttäneet	15 002	28 %	647	4 %	15 %	34 %
Yhteensä	53 533	100 %	15 249	28 %	7 %	7,2 %

Tiedot ovat poimittavissa Sotkanet-indikaattoreista 1245, 1246, 3697, 5482, 5483, 5484, 5485, 5486, 5487, 5488.

Kuvio 15. Lastensuojelun avohuollon asiakkaiden osuus vastaavasta väestöstä ikäryhmittäin vuosina 2008–2023, %*, **



* Avohuollon asiakkuuden määritelmä muuttui 1.4.2015 sosiaalihuoltolain myötä, siten että lastensuojelutarpeen selvittäminen ei enää avaa lastensuojelun asiakkuutta, vaan se avataan vain, jos siihen ilmenee tarve.

**Lastensuojelun jälkihuollon yläikäraja oli 21 vuotta vuoteen 2020, mutta 25 vuotta 1.1.2020 alkaen. 18 vuotta täyttäneiden väestösuhteutus on tehty väestön 18–24-vuotiaisiin (aiemmin 18–20-vuotiaisiin) vuodesta 2020 alkaen.

Tiedot on poimittavissa Sotkanet-indikaattoreista 1245, 1246, 3697, 5482, 5483, 5484.

Lastensuojelun avohuollon tukitoimista on tarkempaa tietoa muutaman palvelun osalta:

- Avohuollon tukitoimien sijoituksia oli 4 308 lapsella yhteensä 503 000 vuorokautta 2023.
- Tehostettua perhetyötä puolestaan annettiin 8 979 perheelle 2023¹³
- Lastensuojelun kodin- ja lastenhoitopalveluja annettiin 1 480 perheelle 2023¹⁴

Tilastossa erotellaan jälkihuollossa olevat lapset ja nuoret avohuollon asiakkaiden kokonaismäärästä. Vuonna 2023 jälkihuollossa olevia lapsia oli 1 170 ja nuoria 12 090. Jälkihuollossa olevista asiakkaista enemmistö eli 91 prosenttia oli 18 vuotta täyttäneitä nuoria. (Taulukko 6.)

Kunnat ilmoittivat varsin vaihtelevasti lastensuojelun asiakassuunnitelmien tekemisestä¹⁵. Vuonna 2023 kunnilta saatujen tietojen mukaan lastensuojelun asiakassuunnitelmia tehtiin kaikkiaan 32 411, mikä tarkoittaisi, että suunnitelma tehtiin noin 61 prosentille kaikista lastensuojelun avohuollon asiakkaista (53 533).

¹³ Sotkanet-indikaattori 3516. Katso lisäksi luku ”Lapsiperheiden sosiaalipalvelut”.

¹⁴ Sotkanet-indikaattori 3517. Katso lisäksi luku ”Lapsiperheiden sosiaalipalvelut”.

¹⁵ Kaiken kaikkiaan 8 kunnalta tieto joko puuttui tai asiakassuunnitelmia ei tehty lainkaan vuonna 2023, vaikka oli ilmoitettu olevan avohuollon asiakkaita. Asiakassuunnitelma on kuitenkin vuosittain päivitettävä asiakirja, johon kirjataan lapselle tai nuorelle suunniteltu tuki.

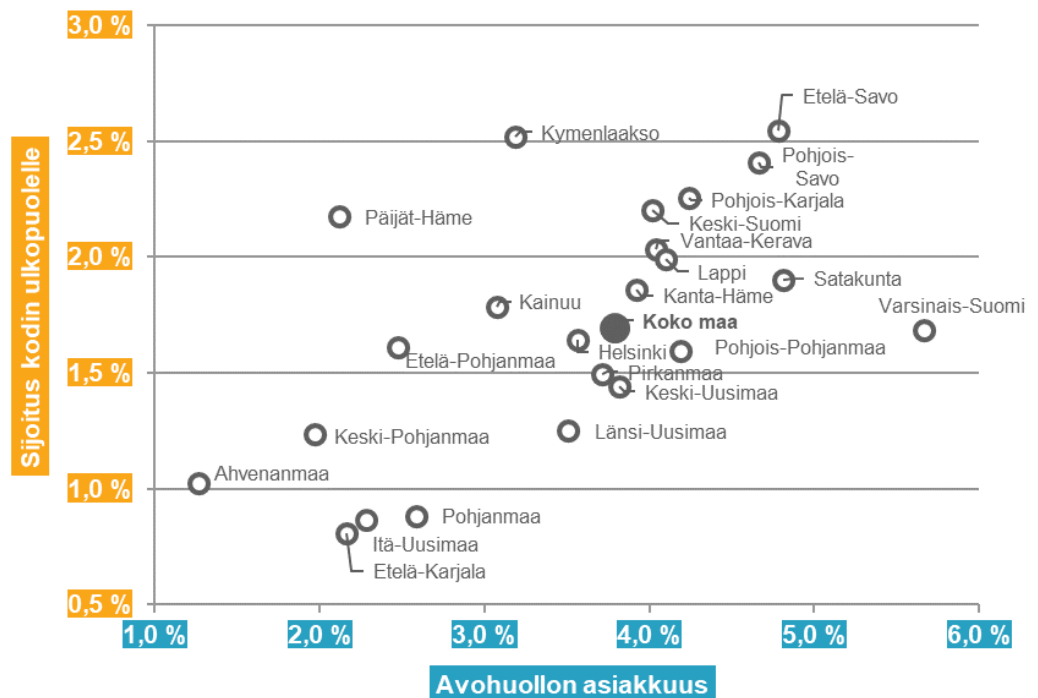
Alueelliset erot asiakkaiden määrissä

Avohuollon asiakkuuksissa oli alueittain suuria eroja. (Kuvio 16.) Alle 18-vuotiaiden avohuollon asiakkuus oli yleisintä Varsinais-Suomessa (5,7 % ikäluokasta), jossa asiakkaiden määrä lisääntyi voimakkaasti vuodesta 2022 (osuus 3,5 % per 0–17-vuotiaat 2022). Etelä-Savossa (4,8 %), Satakunnassa (4,8 %) ja Pohjois-Savossa (4,7 %) asiakkuus pysyi edellisen vuoden korkealla tasolla. Vähiten asiakkaita oli Ahvenanmaalla (1,4 %), Keski-Pohjanmaalla (2,0 %) ja Päijät-Hämeessä (2,1 %). Koko maassa 3,8 prosenttia väestön 0–17-vuotiaista oli avohuollon asiakkaista. (Kuvio 16.)

Lastensuojeluilmoituksen kohteena olevien lasten määrissä oli myös suurta vaihtelua. Eniten ilmoituksia tehtiin Etelä-Savossa (13,7 %) ja vähiten Pohjanmaalla (7,2 %) väestön 0–17-vuotiaista. Vähiten uusia lapsia ohjautui lastensuojelun avohuoltoon Kymenlaaksossa (0,4 %) ja eniten Pohjois-Savossa (2,4 %) väestön 0–17-vuotiaista. (Kuvio 18.)

Etelä-Karjalassa, Itä-Uusimaalla ja Pohjanmaalla sekä sijoitettuja, että avohuollon asiakkaita oli vähän. Etelä-Savossa, Pohjois-Savossa taas sekä asiakkaita, että sijoitettuja oli runsaasti. Päijät-Hämeessä ja Kymenlaaksossa kodin ulkopuolisia sijoituksia oli lähes yhtä monella lapsella kuin avohuollon asiakkuus. Varsinais-Suomessa avohuollon asiakkaita oli kolminkertaisesti sijoitettuihin nähden. Muilla alueilla avohuollon asiakkaita oli kaksinkertaisesti sijoitettujen määrään nähden. (Kuvio 16.)

Kuvio 16. Avohuollon asiakkaat ja sijoitus kodin ulkopuolelle vuoden 2023 aikana 0–17-vuotiailla, prosenttia hyvinvointialueiden 0–17-vuotiaista.



Taulukko 6. Lastensuojelun avohuollon asiakkaina olleet lapset ja nuoret vuosina 1996–2023.

	Alle 18- vuotiaat	joista uusia	%	joista jälki- huollossa	18 vuotta täyttäneet	joista uusia	%	joista jälki- huollossa	Asiak- kaat yhteensä	joista uusia	%	joista jälki- huollossa
1996 ¹⁾	30 565	8 676	28	298	2 704	442	16	1 029	33 269	9 118	27	1 327
1997 ¹⁾	32 681	8 694	27	300	3 128	549	18	1 098	35 809	9 243	26	1 398
1998 ¹⁾	32 814	8 642	26	877	3 025	544	18	1 497	35 839	9 186	26	2 374
1999 ¹⁾	36 150	11 245	31	422	3 404	542	16	1 586	39 554	11 787	30	2 008
2000	41 369	12 904	31	403	3 345	714	21	1 926	44 714	13 618	30	2 329
2001	40 885	12 276	30	346	3 971	709	18	1 953	44 856	12 985	29	2 299
2002	44 664	13 954	31	379	4 452	670	15	2 105	49 116	14 624	30	2 484
2003	46 780	14 637	31	496	4 251	648	15	2 173	51 031	15 285	30	2 669
2004	49 875	15 773	32	461	4 456	582	13	2 475	54 331	16 355	30	2 936
2005 ²⁾	49 223	16 537	34	416	4 213	633	15	2 550	53 436	17 170	32	2 966
2006	49 069	16 941	35	340	4 115	459	11	2 530	53 184	17 400	33	2 870
2007	52 138	18 817	36	455	4 512	530	12	3 124	56 650	19 347	34	3 579
2008 ³⁾	54 097	24 062	44	692	7 750	-	-	3 268	61 847	24 062	39	3 960
2009 ³⁾	61 362	28 052	46	740	7 717	-	-	4 042	69 079	28 052	41	4 782
2010 ³⁾	68 633	31 445	46	829	8 217	-	-	4 127	76 850	31 445	41	4 956
2011	70 656	34 168	48	999	9 065	614	7	5 619	79 721	34 782	44	6 618
2012	75 893	37 267	49	1 038	9 375	736	8	5 829	85 268	38 003	45	6 867
2013	78 737	37 783	48	1 251	9 635	789	8	5 954	88 372	38 572	44	7 205
2014	79 774	37 802	47	1 233	9 848	741	8	6 170	89 622	38 543	43	7 403
2015 ⁴⁾	63 832	20 270	32	1 107	9 520	460	5	6 448	73 352	20 730	28	7 555
2016	48 100	14 606	30	1 108	8 804	339	4	6 692	56 904	14 945	26	7 800
2017	46 835	15 304	33	1 096	9 075	335	4	6 796	55 910	15 639	28	7 892
2018	46 349	14 966	32	1 381	8 532	284	3	6 209	54 881	15 250	28	7 590
2019 ⁵⁾	42 274	14 046	33	1 087	8 658	399	5	6 553	50 932	14 445	28	7 640
2020	38 834	13 923	36	1 228	8 975	244	3	6 928	47 809	14 167	30	8 156
2021	37 538	13 750	37	1 278	10 596	432	4	8 280	48 134	14 182	29	9 558
2022	37 006	13 737	37	1 260	13 054	484	4	10 387	50 060	14 221	28	11 647
2023	38 531	14 602	38	1 170	15 002	647	4	12 090	53 533	15 249	28	13 260

1) Espoon lukumäärät eivät sisälly avohuollon asiakasmääriin.

2) Muutamissa suurimmissa kaupungeissa siirryttiin vuonna 2005 uuteen asiakastietojärjestelmään, jonka käyttöönoton yhteydessä tarkennettiin lastensuojelun avohuollon asiakkaiden määritelmiä.

3) Vuosina 2008–2010 ei kerätty tietoa uusista 18 vuotta täyttäneistä asiakkaista.

4) Avohuollon asiakkuuden määritelmä muuttui 1.4.2015 voimaan astuneen sosiaalihuoltolain myötä.

5) 1.1.2020 alkaen nuorella on oikeus kunnan järjestämään jälkihuoltoon aina 25 ikävuoteen asti. Tätä ennen jälkihuolto-oikeus päättyi viimeistään silloin kun nuori täytti 21 vuotta.

Alueelliset tiedot avohuollon asiakkaiden määristä on poimittavissa Sotkanet-indikaattoreista 1245, 1246, 3697, 5482, 5483, 5484.

Lastensuojeluilmoitus johtaa lastensuojelun tarpeen arviointiin

Lastensuojeluilmoitukset ja lastensuojelutarpeen arviointi

Lastensuojeluasias tulee vireille lastensuojeluilmoituksena, yhteydenottona sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi tai muulla tavoin, kuten esimerkiksi lapsen kiireellisenä sijoituksena. Vuonna 2023 tehtiin yhteensä 214 638 lastensuojeluilmoitusta. Määrä kasvoi 15 prosenttia (+28 385) vuodesta 2022. Ilmoitusten määrä on kasvanut jo useita vuosia, kymmenen vuoden aikana lukumäärä on kaksinkertaistunut. Vuonna 2013 ilmoituksia tilastoitiin 107 197 kappaletta.

Lastensuojeluilmoitukset koskivat kaiken kaikkiaan 110 269 lasta vuonna 2023, edellisenä vuonna vastaava lukumäärä oli 99 476 lasta (+11 %). Myös lastensuojeluilmoitusten kohteena olevien lasten määrä on kasvanut jo vuosia. Kymmenessä vuodessa ilmoitusten kohteena olevien lasten määrä on kasvanut 67 prosenttia (+44 198).

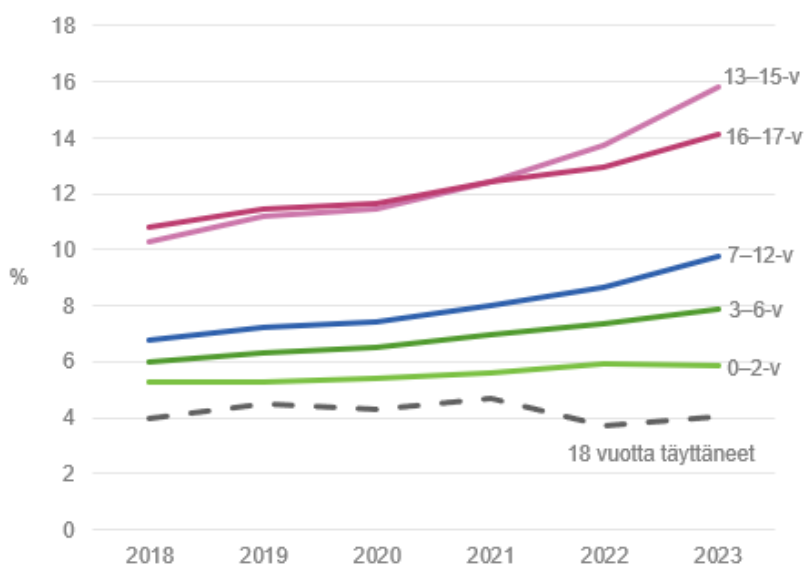
Yhtä lasta kohti tehtiin keskimäärin 1,9 lastensuojeluilmoitusta vuonna 2023, luku pysynyt samana viimeiset neljä vuotta (taulukko 8).

Lastensuojeluilmoitukset kohdistuivat useimmin 13 vuotta täyttäneisiin lapsiin. 13–15-vuotiaiden ikäryhmässä lastensuojeluilmoituksia tehtiin lähes 16 prosentista (nousua 2,3 prosenttiyksikköä edelliseen vuoteen verrattaessa) ja 16–17-vuotiaiden ikäryhmässä 14 prosentista väestön vastaavan ikäisistä lapsista (vastaava nousu 1,2 prosenttiyksikköä). (Taulukko 8 ja kuvio 17.)

Niiden nuorten osuus, joista oli tehty lastensuojeluilmoitus mutta jotka olivat täyttäneet 18 vuotta vuoden loppuun mennessä, oli 4,1 prosenttia ikäluokasta. Lastensuojeluilmoitus saattaa olla se viimeinen yritys varmistaa lapselle tarvittava apu ja tuki ennen täysi-ikäisyyttä. (Taulukko 8 ja kuvio 17.)

Lastensuojeluilmoitusten määrä on kohdistunut viime vuosina yhä enemmän kouluikäisiin ja teini-ikäisiin. Alle kouluikäisten määrä, joista on tehty lastensuojeluilmoitus ei ole juurikaan kasvanut vuodesta 2018. Vuodesta 2018 lastensuojeluilmoitusten kohteena olleiden määrä kasvoi eniten 13–15-vuotiaiden ikäryhmässä (taulukko 8 ja kuvio 17).

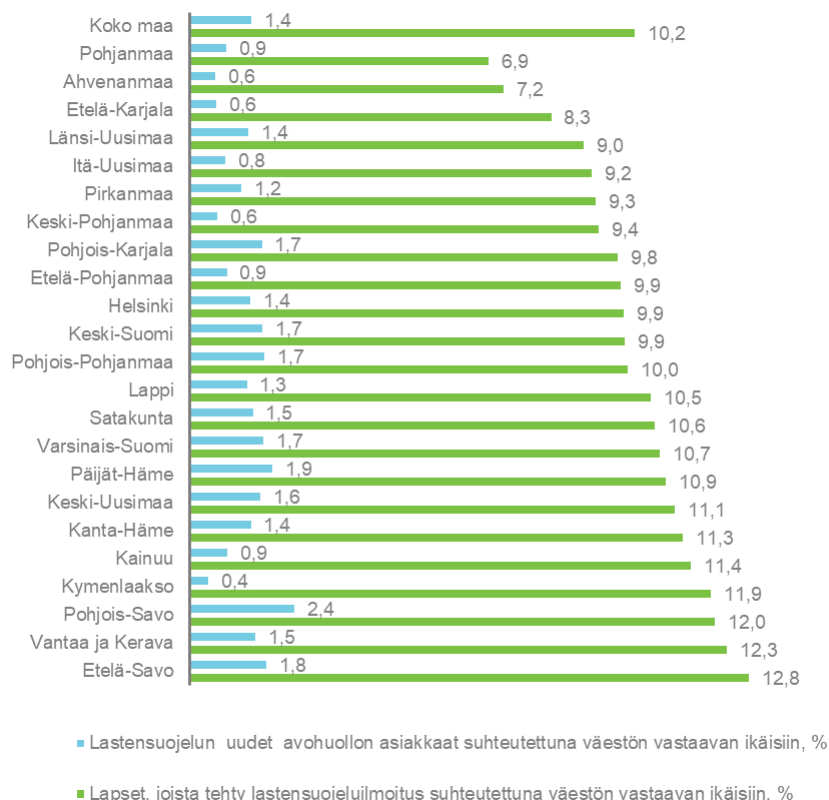
Kuvio 17. Lastensuojeluilmoitusten kohteena olleiden lasten osuus väestöstä, 2021–2023.



Tiedot ilmoituksen kohteena olleista lapsista yhteensä on poimittavissa Sotkanet-indikaattorista 1086.

Väestön 0–17-vuotiaisiin suhteutettuna eniten lastensuojeluilmoituksia tehtiin Etelä-Savossa (12,8 %), Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella (12,3 %) sekä Pohjois-Savossa (12 %). Vähiten ilmoituksia tehtiin Pohjanmaalla (6,9 %). Koko maan tasolla vastaava luku oli 10,2 prosenttia. (Kuvio 18.)

Kuvio 18. Lapset, joista on tehty lastensuojeluilmoitus, ja uudet lastensuojelun avohuollon asiakkaat suhteutettuna väestön vastaavan ikäisiin hyvinvointialueittain vuonna 2023, %.



Tiedot ovat poimittavissa Sotkanet-indikaattorista 1086 ja 1245.

Vuoden 2023 tilastoon saatujen tietojen mukaan sosiaalihuoltoon tuli yhteensä 18 577 yhteydenottoa lapsen tuen tarpeen arvioimiseksi, ja ne koskivat kaikkiaan 17 059 lasta ja nuorta. Yhteydenottojen määrä väheni valtakunnallisesti 1 194:lla (-6%) edellisestä vuodesta. (Taulukko 7.)

Vireille tulleen lastensuojeluasian (ilmoitus tai yhteydenotto) kohdalla on heti ratkaistava, edellyttääkö tilanne kiireellisiä toimenpiteitä tai onko syytä tehdä palvelutarpeen arvio, jolla lastensuojelun tarve selvitetään. Tilastoon vuonna 2023 saatujen tietojen mukaan kunnissa tehtiin 40 664 palvelutarpeen arviointia, joiden yhteydessä selvitettiin lastensuojelun tarve. Kunnilta saatu tieto on kuitenkin paikoin puutteellinen, sillä kymmenissä kunnissa¹⁶ palvelutarpeen arviointeja raportointiin olevan vähemmän kuin uusia avohuollon asiakkaita.

¹⁶ 50 kunnassa vuonna 2023, 34 kunnassa vuonna 2022.

Ennakollinen lastensuojeluilmoitus

Ennakollinen lastensuojeluilmoitus¹⁷ voidaan tehdä ennen lapsen syntymää, mikäli on perusteltua syytä epäillä, että lapsi tarvitsee lastensuojelullisia tukitoimia heti syntymänsä jälkeen. Ennakollisia lastensuojeluilmoituksia tehtiin 2 193 kpl vuonna 2023. Määrä kasvoi 327 ilmoituksella (+18 %) edellisestä vuodesta.

Vuonna 2023 syntyneiden lasta määrä ei ollut vielä tilastoa tehtäessä selvillä. Vuonna 2022 Suomessa syntyi 44 951 lasta¹⁸, joista 4,1 prosentista tehtiin ennakollinen lastensuojeluilmoitus. Vastaavasti vuonna 2021 syntyi 49 594 lasta, joista 4,3 prosentista tehtiin ennakollinen lastensuojeluilmoitus. Suurimmillaan ennakollisten lastensuojeluilmoitusten osuus syntyneistä lapsista oli vuonna 2019 (2 235 ilmoitusta, osuus syntyneistä 4,9 %).

Taulukko 7. Ennakolliset lastensuojeluilmoitukset, lastensuojeluilmoitukset sekä yhteydenotot sosiaalihuoltoon lapsen tuen tarpeen arvioimiseksi (lkm.) hyvinvointialueittain 2021–2023.

	Ennakolliset lastensuojeluilmoitukset			Lastensuojeluilmoitukset			Yhteydenotot sosiaalihuoltoon lapsen tuen tarpeen arvioimiseksi		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Ahvenanmaa	6	5	2	826	740	765	47	53	81
Etelä-Karjala	10	22	21	3 312	3 663	3 742	475	273	46
Etelä-Pohjanmaa	67	104	59	5 241	5 888	7 048	330	399	365
Etelä-Savo	44	33	91	3 585	4 056	4 974	354	392	462
Helsinki	263	213	246	19 632	21 639	25 457	1 453	1 780	2 021
Itä-Uusimaa	19	26	38	2 951	3 481	3 838	345	319	414
Kainuu	22	4	38	1 961	2 147	2 333	200	198	190
Kanta-Häme	46	28	17	5 073	5 542	6 390	835	958	918
Keski-Pohjanmaa	31	44	30	2 900	3 592	3 000	289	431	249
Keski-Suomi	100	67	102	8 612	9 412	10 132	1 312	1 155	1 438
Keski-Uusimaa	77	49	48	7 827	8 522	9 788	1 107	1 097	2 093
Kymenlaakso	38	39	33	4 392	4 856	5 884	504	498	478
Lappi	59	59	47	5 065	5 217	6 351	719	687	783
Länsi-Uusimaa	139	154	119	15 054	16 100	18 738	1 238	1 217	761
Pirkanmaa	121	126	190	12 781	13 427	17 185	1 206	1 470	1 173
Pohjanmaa	23	23	41	3 637	3 901	4 665	375	356	438
Pohjois-Karjala	45	27	72	2 916	3 415	4 249	601	661	652
Pohjois-Pohjanmaa	283	142	159	16 012	16 736	19 124	1 815	1 920	1 640
Pohjois-Savo	115	113	130	8 032	8 807	9 760	964	978	1 363
Päijät-Häme	107	76	94	6 528	6 771	7 735	790	665	280
Satakunta	74	41	73	6 573	6 612	7 528	784	701	681
Vantaa ja Kerava	100	224	262	14 172	14 645	16 387	692	2 131	756
Varsinais-Suomi	326	247	281	16 384	17 084	19 565	1 398	1 432	1 295
KOKO MAA	2 115	1 866	2 193	173 466	186 253	214 638	17 833	19 771	18 577

¹⁷ Kyseessä on ilmoitusten lukumäärä.

¹⁸ Suomen virallinen tilasto (SVT): Syntyneet [verkkojulkaisu]. ISSN=1798-2391. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 26.4.2023]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/synt>

Taulukko 8. Lastensuojeluilmoitusten ja lasten lukumäärät ikäryhmittäin (ikä 31.12.2023) sekä eri ikäryhmien osuus suhteutettuna vastaavaan väestöön hyvinvointialueittain 2023.

	Lapset, joista on tehty lastensuojeluilmoitus	Lapset yhteensä vastaavan ikäisestä väestöstä, %						Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä	Ilmoitukset lasta kohden keskimäärin	
		0–2-vuotiaat, %	3–6-vuotiaat, %	7–12-vuotiaat, %	13–15-vuotiaat, %	16–17-vuotiaat, %	18 vuotta täyttäneet, %			
Ahvenanmaa	450	3,7	3,8	6,3	11,3	14,7	5,0	7,2	765	1,7
Etelä-Karjala	1 702	4,9	5,7	7,7	13,2	11,4	3,4	8,3	3 742	2,2
Etelä-Pohjanmaa	3 837	5,7	6,8	9,3	14,7	14,2	7,0	9,9	7 048	1,8
Etelä-Savo	2 607	8,2	11,0	12,5	18,9	15,9	3,2	12,8	4 974	1,9
Helsinki	11 904	4,9	7,4	9,9	16,3	14,5	6,3	9,9	25 457	2,1
Itä-Uusimaa	1 877	4,5	6,9	8,2	14,6	13,4	5,7	9,2	3 838	2,0
Kainuu	1 412	7,3	7,8	11,7	19,0	13,8	0,0	11,4	2 333	1,7
Kanta-Häme	3 569	7,4	9,4	11,0	17,1	13,8	2,3	11,3	6 390	1,8
Keski-Pohjanmaa	1 466	4,4	7,6	9,7	14,3	10,7	6,0	9,4	3 000	2,0
Keski-Suomi	5 220	6,0	8,3	9,3	15,6	12,6	3,9	9,9	10 132	1,9
Keski-Uusimaa	5 011	6,6	8,2	10,6	19,0	13,5	2,6	11,1	9 788	2,0
Kymenlaakso	3 094	6,2	9,4	10,9	17,5	17,0	7,2	11,9	5 884	1,9
Lappi	3 429	5,6	7,3	9,8	17,0	15,2	5,3	10,5	6 351	1,9
Länsi-Uusimaa	9 818	5,1	6,5	9,0	14,5	12,1	3,1	9,0	18 738	1,9
Pirkanmaa	9 513	5,1	7,3	8,5	14,3	15,8	1,0	9,3	17 185	1,8
Pohjanmaa	2 574	4,0	5,5	6,3	10,2	10,0	4,4	6,9	4 665	1,8
Pohjois-Karjala	2 724	6,7	8,8	9,7	15,1	11,5	0,1	9,8	4 249	1,6
Pohjois-Pohjanmaa	9 667	5,5	7,6	9,5	15,0	13,7	6,4	10,0	19 124	2,0
Pohjois-Savo	5 374	7,1	9,4	11,3	18,3	17,1	4,8	12,0	9 760	1,8
Päijät-Häme	3 989	7,1	9,0	10,6	17,1	14,6	0,0	10,9	7 735	1,9
Satakunta	4 067	5,6	8,1	9,4	16,2	14,5	9,9	10,6	7 528	1,9
Vantaa ja Kerava	7 348	9,1	10,6	12,6	18,8	14,6	..	12,3	16 387	2,2
Varsinais-Suomi	9 617	6,0	8,7	10,1	16,1	15,9	5,1	10,7	19 565	2,0
Koko maa	110 269	5,9	7,9	9,7	15,8	14,1	4,1	10,2	214 638	1,9

Lastensuojelun käsittelyaikojen seuranta

THL kerää Manner-Suomen kunnilta tiedot lastensuojelutarpeen ja erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arviointia koskevien lakisääteisten määräaikojen toteutumisesta ja toimittaa ne Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle (Valvira) lastensuojelun lakisääteisten määräaikojen toteutumisen valvontaa varten.

Viimeisin puolen vuoden pituinen kuntakohtainen seurantatieto on julkaistu ajanjaksolta 1.4.–30.9.2023. Sen mukaan lastensuojelutarpeen tai erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arvioinnin käsittely alkoi 92 prosentilla (30 136 kpl) lakisääteisen seitsemän arkipäivän kuluessa. Lakisääteinen seitsemän arkipäivän määräaika ylittyi 2 391 (8 %) tapauksen kohdalla.

Lastensuojelutarpeen tai erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arvioinnit valmistuivat 86 prosentilla (21 646 kpl) lakisääteisessä kolmen kuukauden määräajassa. Määräaika ylittyi 3 121 tapauksen osalta, ja se on 14 % valmistuneista arvioinneista.

Seuraava lastensuojelun käsittelyaikatilasto julkaistaan kesäkuussa 2024 Lue lisää kotisivulta [Lastensuojelun käsittelyajat](#).

Lastensuojelun sosiaalityön henkilöstömitoitus

Lastensuojelun sosiaalityön henkilöstömitoitus -tilasto sisältää tiedot lastensuojelun sosiaalityön henkilöstömitoituksen toteutumisesta seurantapäivänä. Tilasto seuraa sekä enimmäisasiakasmäärän ylittävien sosiaalityöntekijöiden määrää että hyvinvointialuekohtaista asiakaskeskisarvoa.

Viimeisin kuntakohtainen seurantatieto on julkaistu ajankohdalta 10.10.2023, jolloin lakisääteinen enimmäisasiakasmäärä – 35 lasta – ylittyi 16 prosentilla koko maan lastensuojelun sosiaalityöntekijöistä.

Sosiaalityöntekijöillä oli keskimäärin 31 asiakasta lokakuussa 2023, saman verran kuin asiakkaita oli puoli vuotta aiemmin huhtikuussa. Myös asiakasmäärät ja henkilöresurssi ovat koko maan tasolla pysyneet ennallaan.

Seuraava lastensuojelun sosiaalityön henkilöstömitoitustilasto julkaistaan kesäkuussa 2024. Lue lisää kotisivulta [Lastensuojelun sosiaalityön henkilöstömitoitus](#).

Lapsiperheiden muut sosiaalipalvelut

Lapsiperheitä voidaan auttaa ilman lastensuojelun asiakkuutta tarjoamalla heille mm. sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja¹⁹. Sosiaalihuoltolain mukaisten (18 ja 19 §) palvelujen turvin perhe voi saada esim. tukea ja ohjausta omien voimavarojen käytössä ja keskinäisissä vuorovaikutussuhteissa sekä konkreettista kotiapua ja perhetyötä erilaisiin arjen askeleisiin ja kasvatukseen liittyviin asioihin²⁰.

Vuonna 2023 kaikkiaan 16 368 perhettä sai palvelua lapsiperhepalveluiden perhetyössä. Määrä vastaa 3,0 prosenttia kaikista lapsiperheistä. Lapsiperhepalveluiden kotipalvelua sai 12 216 perhettä. Luku vastaa 2,3 prosenttia lapsiperheistä. (Taulukko 9.)

Lastensuojelun kotipalvelua sai 0,3 prosenttia (1 480 perhettä) lapsiperheistä ja tehostetua perhetyötä puolestaan 1,6 prosenttia (8 979 perhettä) lapsiperheistä vuonna 2023.²¹ (Taulukko 9.)

Lapsiperhepalveluiden tiedot on kerätty osana sosiaalihuollon toimintatilaston tiedonkeruuta. Tiedot eivät siis mahdollista lapsikohtaista tarkastelua tai sen tarkastelua saiko perhe vuoden aikana sekä mm. sosiaalihuoltolain mukaista perhetyötä ja lastensuojelun

Sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla pyritään tukemaan perheitä ja siten ehkäisemään lastensuojelun tarvetta

¹⁹ [Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet, Lasten ja perheiden avopalvelut](#)

²⁰ [Sosiaalihuoltolaki 1301/2014](#)

²¹ Vuoden 2023 tietojen suhteutuksessa on käytetty vuoden 2022 perheiden määriä, koska Tilastokeskus julkaisee vuoden 2023 perheitä koskevat tiedot vasta kesällä 2024.

tehostettua perhetyötä. Lisäksi kunnilla on toisistaan poikkeavia tapoja määritellä palveluja – esimerkiksi voidaanko ”tavallista” perhetyötä tehdä lastensuojelussa vai onko se aina ”tehostettua”.

Taulukko 9. Perheiden käyttämiä sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain mukaisia palveluita vuosina 2020–2023.

	2020		2021		2022		2023	
Perheitä lapsiperhepalveluiden perhetyössä sekä osuus lapsiperheistä	17 505	3,1	16 270	2,9	17 046	3,1	16 368	3,0
Perheitä lapsiperhepalveluiden kotipalveluissa sekä osuus lapsiperheistä	12 966	2,3	13 173	2,4	12 859	2,3	12 216	2,2
Perheitä lastensuojelun kotipalveluissa sekä osuus lapsiperheistä	2 003	0,4	2 123	0,4	1 751	0,3	1 480	0,3
Perheitä lastensuojelun tehostetussa perhetyössä sekä osuus lapsiperheistä	9 475	1,7	9 458	1,7	8 599	1,6	8 979	1,6

Tiedot ovat poimittavissa Sotkanet-indikaattoreista 3516, 3517, 3518 ja 3519.

18 vuotta täyttäneiden sijoitukset

Edellä tilastossa on kuvattu alaikäisten sijoituksia kodin ulkopuolelle. Vuoden 2023 aikana oli lisäksi sijoitettuna 774 18 vuotta täyttäneitä nuorta²². Heistä 269 oli vuoden aikana myös alaikäisenä sijoitettu - toisin sanoen esimerkiksi huostaanotto päätettiin syntymäpäivään, mutta sijoitusta jatkettiin jälkihuollon sijoituksena. Jälkihuollon ikärajan nostaminen ei ole vaikuttanut 18-vuotiaiden sijoitusten määrään – päinvastoin. Yli 18-vuotiaiden sijoitusten määrät ovat laskeneet vuosittain: vuonna 2022 oli sijoitettuna 840 nuorta ja 2021 sijoitettuna oli 1 031 nuorta.

Vuoden 2023 aikana 18 vuotta täyttäneistä sijoitetuista 269 oli 18-vuotiaita²³, 191 oli 19-vuotiaita, 109 oli 20-vuotiaita, 78 oli 21-vuotiaita, 45 oli 22-vuotiaita, 34 oli 23-vuotiaita, ja 35 oli 24-vuotiaita. Lisäksi 11 sijoitettua täytti vuoden aikana 25-vuotta, jolloin jälkihuolto viimeistään päättyi. Nuoren itsenäistä asumista on mahdollista tukea myös avoimuuden tukitoimin, ja kunnat ilmoittavatkin jälkihuollon nuorten sijoituksia vaihtelevasti. Alaikäisiin sijoitettuihin verrattuna itsenäinen asuminen on täysi-ikäisillä huomattavasti yleisempää.

Taulukko 10. 18 vuotta täyttäneiden sijoitukset*, 2022 ja 2023.

	2022	2023	sijoitusmuodon osuus
Perhehoito	408	390	50 %
Ammatillinen perhehoito	78	77	10 %
Laitohoito	192	184	24 %
Muu asuminen	162	123	16 %
, josta itsenäinen tuettu asuminen	141	105	

* Vuoden viimeisen sijoituksen mukaan. Sijoitus omaan kotiin vanhempien luokse ei ole tilastossa mahdollinen yli 18-vuotta täyttäneillä.

²² Lastensuojelureksterin käsittelyä korjattiin keväällä 2023. Katso tarkemmin lauseluksen kohta ”Oikeellisuus ja tarkkuus”. Korjaus vaikuttaa eniten yli 18-vuotiaiden avoimuuden tukitoimen ja jälkihuollon sijoitusjakojen määrään. Korjaus ei kuitenkaan selitä yli 18-vuotiaiden sijoitusten määrän vähenemistä, koska korjaus on tehty taannehtien ja yhtenevästi kaikkiin vuosiin.

²³ Vuoden aikana myös alaikäisenä sijoitettujen 269 henkilön lisäksi oli 2 henkilöä, jotka eivät olleet vuoden aikana alaikäisinä sijoitettuna, mutta sijoitus aloitettiin kun henkilö oli täysi-ikäinen.

Kustannukset

Lastensuojelun ja lapsiperheiden sosiaalipalvelujen kustannukset olivat vuonna 2022 yhteensä 1,33 miljardia euroa. Kustannustietoja vuodelta 2023 ei ole vielä käytettävissä tämän tilastoraportin julkaisuhetkellä.

Kuntien kustannustietojen toimitustapa ja käytetyt luokitukset uudistettiin²⁴ vuodelle 2021 uuteen [Sosiaali- ja terveystalouden julkisen talous-tilastoon](#). Vaikka koko maan tasolla vuosien 2020–2022 tiedot vastaavat melko hyvin toisiaan, tiedonkeruumuutos näkyy alueellisissa tiedoissa, joissa on tapahtunut merkittäviä heilahduksia. Kustannusmuutosten ensisijaisena selityksenä on pidettävä palveluiden kustannuspaikkojen muutoksia enemmän kuin toiminnan tai kustannusrakenteen kehitystä.

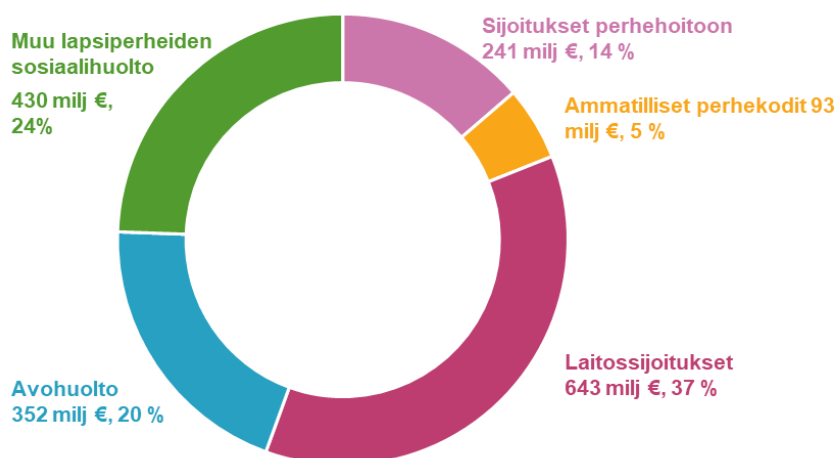
Taulukko 11. Arvio²⁵ lastensuojelun ja lapsiperheiden sosiaalipalvelujen kustannusten jakaantumisesta, miljoonaa euroa

	2021	2022
Lastensuojelu yhteensä	1 231	1 330
Lastensuojelun laitos- ja perhehoito	904	978
Lastensuojelun ammatillinen perhehoito	79	93
Lastensuojelun laitospalvelu	597	643
Lastensuojelun perhehoito	228	241
Lastensuojelun avohuolto	326	352
Muut lasten ja perheiden avopalvelut yhteensä	417	430
Lastensuojelu, lapsiperheiden sosiaalipalvelut ja perheoikeudelliset palvelut yhteensä	1 648	1 760

Sijaishuollon osuus oli kolme neljäsosassa (74 %) lastensuojelun kustannuksista ja yli puolet kaikista lastensuojelun ja lapsiperheiden sosiaalipalveluiden kustannuksista (56 %). (Kuvio 19.)

Laitossijoitusten osuus sijoitusten kustannuksista oli arviolta 65 %, ammatillisen perhehoidon 10 % ja perhehoidon 25%. Luvut vastasivat sekä vuoden 2021 tasoa, että 2020 arvioita, joka tehtiin hyödyntämällä sijoitusvuorokausien määrä ja [Kuusikkokuntien julkaisemia](#) sijoitusvuorokausihintoja.

Kuvio 19. Lastensuojelun ja lapsiperheiden sosiaalipalveluiden kustannusten jakaantuminen 2022, miljoonaa euroa.



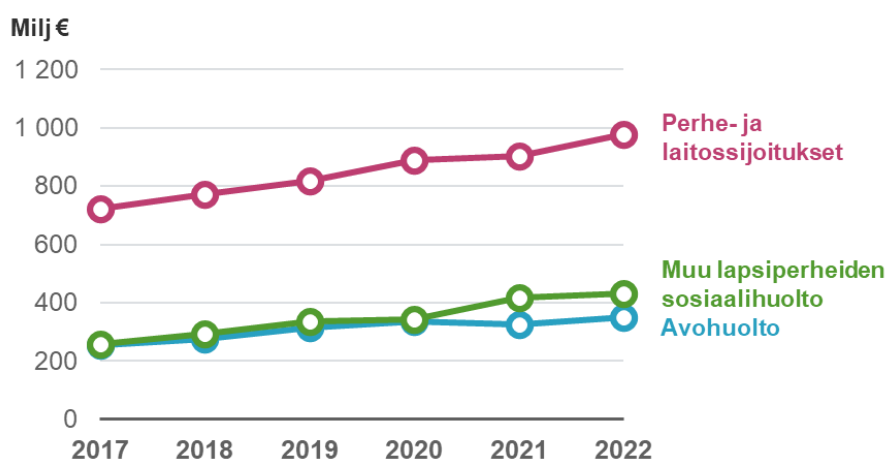
²⁴ Aikaisemmin kunnat ja kuntayhtymät toimittivat tehtäväluokittaiset taloustietonsa Tilastokeskukselle. Vuoden 2021 tietojen raportoinnista lähtien tiedot toimitettiin palveluluokittain Valtiokonttorille, josta THL saa käyttöönsä sote-taloustiedot.

²⁵ Kuntien ilmoittamien 2021 lastensuojelun kustannustietojen hyödyntämistä hankaloittaa niin sanotut erittelemättömät kustannukset ja kuntayhtymien toiminta. Taulukkoon on yhdistetty kuntien ja kuntayhtymien tietoja sekä hyödynnetty kattavasti tiedot ilmoittaneiden kuntien kustannusrakennetta.

Taulukko 12. Lastensuojelun ja lapsiperheiden sosiaalipalveluiden nettokäyttökustannukset 2017–2022, miljoonaa euroa.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	muutos-% 17–22	muutos-% 21–22
Lastensuojelun laitos- ja perhehoito	723	772	817	888	904	977	35 %	8 %
Lastensuojelun avohuoltopalvelut	255	278	315	335	326	351	38 %	8 %
Muut lasten ja perheiden avopalvelut	258	295	335	342	417	431	67 %	3 %

Lähde: (Kuntien sote-avaintunnusluvut (Sotkanet indikaattorit 3775, 3776, 3777) Tiedot 2021–2022 Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus. THL. Tiedot 2017–2020 Kuntataloustiedot. Tilastokeskus.

Kuvio 20. Lastensuojelun ja lapsiperheiden sosiaalipalveluiden nettokäyttökustannukset 2017–2022, miljoonaa euroa.

Vaikka hyvinvointialueet eivät järjestäneet palveluita vielä 2022, taulukossa 13 on tarkasteltu asukaskohtaisia kustannuksia hyvinvointialueittain, mistä huomataan erityisesti Kainuun poikkeavan kustannusrakenne. Suurimmat kokonaiskustannukset olivat Vantaa-Keravalla ja pienimmät Etelä-Karjalassa.

Taulukko 13. Lastensuojelun ja lapsiperheiden sosiaalipalveluiden nettokäyttökustannukset per asukas 2022, hyvinvointialueittain.

	Laitos- ja perhehoito		Avohuolto		Muu lapsiperhe sosiaalihuolto		Yhteensä €/per asukas
	€/per asukas	%	€/per asukas	%	€/per asukas	%	
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	85	45 %	42	22 %	62	33 %	188
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	207	65 %	49	15 %	62	19 %	318
Etelä-Savon hyvinvointialue	212	60 %	68	19 %	74	21 %	354
Helsingin kaupunki	196	60 %	57	17 %	75	23 %	327
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue	83	33 %	73	30 %	92	37 %	248
Kainuun hyvinvointialue	65	26 %	135	55 %	46	19 %	246
Kanta-Hämeen hyvinvointialue	164	51 %	74	23 %	83	26 %	321
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue	112	44 %	47	18 %	97	38 %	256
Keski-Suomen hyvinvointialue	215	62 %	49	14 %	82	24 %	346
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue	185	54 %	56	16 %	102	30 %	342
Kymenlaakson hyvinvointialue	219	56 %	82	21 %	90	23 %	391
Lapin hyvinvointialue	157	55 %	62	22 %	67	23 %	285
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	160	57 %	58	21 %	64	23 %	282
Pirkanmaan hyvinvointialue	179	55 %	60	18 %	88	27 %	327
Pohjanmaan hyvinvointialue	122	51 %	22	9 %	95	40 %	238
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	162	50 %	83	25 %	79	24 %	324
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	166	59 %	68	24 %	46	17 %	280
Pohjois-Savon hyvinvointialue	190	60 %	56	18 %	72	23 %	318
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	184	64 %	30	11 %	75	26 %	289
Satakunnan hyvinvointialue	174	51 %	82	24 %	83	25 %	338
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	250	58 %	83	19 %	101	23 %	434
Varsinais-Suomen hyvinvointialue	169	49 %	89	26 %	90	26 %	347
Koko maa	177	56 %	64	20 %	78	24 %	318

Käsitteet ja määritelmät

Käytetyt käsitteet perustuvat lastensuojelulakiin 417/2007 ja lakiin lastensuojelulain muuttamisesta 1302/2014. Uuden, 1.4.2015 voimaan astuneen sosiaalihuoltolain muutokset on huomioitu lastensuojelutilastossa.

Asiakassuunnitelma (30 §): Lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle on tehtävä asiakassuunnitelma.

Asiakassuunnitelma on laadittava ja tarkistettava, ellei siihen ole ilmeistä estettä, yhteistyössä lapsen ja huoltajan sekä tarvittaessa lapsen muun laillisen edustajan, vanhemman, muun lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavan taikka lapselle läheisen henkilön sekä lapsen huoltoon keskeisesti osallistuvan tahon kanssa. Asiakassuunnitelmaan kirjataan ne olosuhteet ja asiat, joihin pyritään vaikuttamaan, lapsen ja hänen perheensä tuen tarve, palvelut ja muut tukitoimet, joilla tuen tarpeeseen pyritään vastaamaan, sekä arvioitu aika, jonka kuluessa tavoitteet pyritään toteuttamaan. Asiakassuunnitelmaan on kirjattava myös asianomaisten eriävät näkemykset tuen tarpeesta ja palvelujen sekä muiden tukitoimien järjestämisestä.

Asiakassuunnitelma on tarkistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Avohuollon tukitoimen sijoitus (37§): Lapselle voidaan järjestää asiakassuunnitelmassa tarkoitettulla tavalla avohuollon tukitoimena tuen tarvetta arvioivaa tai kuntouttavaa perhehoitoa taikka laitoshuoltoa yhdessä hänen vanhempansa, huoltajansa tai muun hänen hoidostaan ja kasvatuksesta vastaavan henkilön kanssa.

Lapsi voidaan sijoittaa avohuollon tukitoimena lyhytaikaisesti myös yksin. Sijoitukseen vaaditaan tällöin lapsen huoltajan ja 12 vuotta täyttäneen lapsen suostumus. Sijoituksen edellytyksenä on, että sijoitus on tarpeen lapsen tuen tarpeen arvioimiseksi, lapsen kuntouttamiseksi tai lapsen huolenpidon järjestämiseksi väliaikaisesti huoltajan tai muun lapsen hoidosta ja kasvatuksesta tällöin vastaavan henkilön sairauden tai muun vastaavan syyn vuoksi.

Katso myös kiireellinen avohuollon tukitoimi (37 b §).

Ennakollinen lastensuojeluilmoitus (25 c §): Ennakollinen lastensuojeluilmoitus on tehtävä tilanteissa, joissa on perusteltua syytä epäillä, että syntyvä lapsi tulee tarvitsemaan lastensuojelun tukitoimia välittömästi syntymänsä jälkeen.

Huostaanotto (40§): Lapsi on otettava sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen huostaan ja järjestettävä hänelle sijaishuolto, jos puutteet lapsen huolenpidossa tai muut kasvuolosuhteet uhkaavat vakavasti vaarantaa lapsen terveyttä tai kehitystä tai lapsi vaarantaa vakavasti terveyttään tai kehitystään käyttämällä päihteitä, tekemällä muun kuin vähäisenä pidettävän rikollisen teon tai muulla niihin rinnastettavalla käyttäytymisellään.

Huostaanottoon ja sijaishuollon järjestämiseen voidaan kuitenkin ryhtyä vain, jos lastensuojelulain 7 luvussa tarkoitettujen avohuollon tukitoimet eivät olisi lapsen edun mukaisen huolenpidon toteuttamiseksi sopivia tai mahdollisia tai jos ne ovat osoittautuneet riittämättömiksi. Huostaanoton edellytyksenä on myös, että sijaishuollon arvioidaan olevan lapsen edun mukaista (4§, lastensuojelun keskeiset periaatteet).

Jos lapsen huoltaja tai 12 vuotta täyttänyt lapsi vastustaa huostaanottoa tai siihen liittyvää sijaishuoltoon sijoittamista, asian ratkaisee hallinto-oikeus (43§). (Hallinto-oikeuden vahvistamat huostaanotot ns. tahdonvastaiset huostaanotot.)

Ilmoitusvelvollisuus (25 §): Lastensuojeluilmoituksen voi tehdä kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle kuka tahansa henkilö, joka huomaa lastensuojeluntarpeessa olevan lapsen. Lastensuojelulain 25 §:n ensimmäisessä momentissa löytyy luettelo henkilöistä sekä tahoista, joilla on ammattinsa tai palvelussuhteensa perustella velvollisuus viipymättä ilmoittaa kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, jos he ovat tehtävässään saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää mahdollista lastensuojelun tarpeen selvittämistä.

Ilmoitusvelvollisuus voidaan toteuttaa salassapitosäännösten estämättä myös yhdessä lapsen tai hänen vanhempansa kanssa sosiaalihuoltolain 35 §:n mukaisena yhteydenotona tuen tarpeen arvioimiseksi.

Kiireellinen sijoitus (38§): Jos lapsi on jäljempänä 40 §:ssä mainituista syistä välittömässä vaarassa, lapselle voidaan järjestää kiireellisesti sijaishuoltona hänen tarvitsemansa hoito ja huolto.

Kiireellisestä sijoituksesta päättää 13 §:n 1 momentin mukaan määräytyvä viranhaltija, jonka päätöksen perusteella kiireellinen sijoitus voi kestää korkeintaan 30 päivää.

Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset: Kun puhutaan sijoitetuista lapsista, tarkoitetaan kodin ulkopuolelle joko avohuollon tukitoimena, kiireellisenä sijoituksena, huostaan otettuna tai jälkihuoltona sijoitettuja alle 18-vuotiaita.

Lapsen ja nuoren jälkihuolto (75§): Kiireellisen sijoituksen, huostaanoton tai vähintään puoli vuotta kestäneen avohuollon sijoituksen jälkeen annettavat tukitoimet lapselle tai nuorelle. Velvollisuus jälkihuollon järjestämiseen päättyy viimeistään, kun nuori täyttää 25 vuotta²⁶. Jälkihuolto voidaan antaa tarvittaessa myös nuorelle, joka ei ole ollut sijoitettuna. Jälkihuolto voi sisältää avomuotoista tukea lapselle ja perheelle tai nuorelle tai tukea asumiseen. Jälkihuoltona voidaan jatkaa mm. 18 vuotta täyttäneen sijoitusta sijaisperheissä tai laitoksessa.

Lapsi ja nuori (6 §): Lastensuojelulaissa pidetään lapsena alle 18-vuotiaista ja nuorena 18–24-vuotiaista. Ennen vuotta 2021 jälkihuollon yläikäraja oli 21 vuotta.

Lastensuojelu (3 §): Lastensuojelua on lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu. Lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua toteutetaan tekemällä asiakassuunnitelma sekä järjestämällä avohuollon tukitoimia.

Lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua ovat myös lapsen kiireellinen sijoitus ja huostaanotto sekä niihin liittyvä sijaishuolto ja jälkihuolto.

Lastensuojeluilmoitus ja lastensuojeluilmoitusten rekisteri (25 b §): Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on pidettävä rekisteriä lastensuojeluilmoituksista sekä niiden sisällöstä. Lastensuojeluilmoitusten rekisteriin kirjataan kaikki lastensuojeluilmoitukset sisältoineen, sekä toimenpiteet, joihin on ryhdytty ilmoituksen perusteella. Rekisteriin jätetään tiedot myös ilmoituksista ja yhteydenotoista, joiden perusteella ei ryhdytä lastensuojelutarpeen selvitykseen tai muihin lastensuojelullisiin toimenpiteisiin.

Lastensuojelun asiakkuuden alkaminen (27 §): Lastensuojeluasiakkuus alkaa, kun sosiaalityöntekijä toteaa palvelutarpeen arvioinnin perusteella, että lapsen kasvuolosuhteet vaarantavat tai eivät turvaa lapsen terveyttä tai kehitystä tai lapsi käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään ja kehitystään ja kun lapsi tarvitsee lastensuojelulain mukaisia palveluja ja tukitoimia.

Lastensuojelun asiakkuus alkaa myös silloin, kun lastensuojeluasian vireille tulon johdosta ryhdytään kiireellisiin toimiin lapsen terveyden ja kehityksen turvaamiseksi tai kun lapselle tai hänen perheelleen muutoin annetaan tässä laissa tarkoitettuja palveluja tai muuta tukea ennen palvelutarpeen arvioinnin valmistumista.

Huom. Ennen uutta sosiaalihuoltolakia (1.4.2015) lastensuojelun asiakkuus alkoi jo siitä, kun lastensuojelun tarvetta ryhdyttiin selvittämään (lastensuojelutarpeen selvitys).

Lastensuojeluasian vireille tulo ja lastensuojelun tarpeen selvittäminen (26 §): Lastensuojeluasia tulee vireille hakemuksesta tai kun sosiaalityöntekijä tai muu lastensuojelun työntekijä on saanut muutoin tietää mahdollisesta lastensuojelun tarpeesta olevasta lapsesta.

Lastensuojeluasian vireille tulon jälkeen sosiaalityöntekijän tai muun lastensuojelun työntekijän on arvioitava välittömästi lapsen mahdollinen kiireellinen lastensuojelun tarve.

²⁶ [Lastensuojelulaki \(12.4.2019/542\)](#)

Lisäksi on tehtävä sosiaalihuoltolain 36 §:n mukainen palvelutarpeen arviointi, jollei arvioinnin tekeminen ole ilmeisen tarpeetonta. Palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä selvitetään lastensuojelun tarve, ellei asia ole selvästi luonteeltaan sellainen, ettei lastensuojelun tukitoimia tarvita.

Sijoitusmuodot, tilastoinnissa käytetyt määritelmät: Perhehoidolla tarkoitetaan lapsen tai nuoren hoidon, kasvatuksen ja muun ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä hänen kotinsa ulkopuolella yksityiskodissa eli sijaisperheessä. Perhehoito järjestetään kirjallisen sopimuksen perusteella sosiaalilautakunnan tehtävään hyväksymässä sopivassa perheessä. Perhehoitoon luetaan kuuluvaksi myös ne lapset, jotka on sijoitettu sukulais- tai läheisperheeseen.

Lapsi tai nuori voidaan sijoittaa ammatilliseen perhehoitoon. Ammatilliset perhekodit ovat perhehoidon ja laitoksen väliin sijoittuva sijaishuoltomuoto. Ammatilliset perhekodit toimivat aluehallintoviranomaisten valvonnassa.

Laitokseen sijoittaminen merkitsee lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestämistä lastenkodissa, nuorisokodissa, koulukodissa tai muussa näihin rinnastettavassa lastensuojelulaitoksessa. Lisäksi lastensuojelulaitoksina pidetään muita näihin rinnastettavia yksiköitä, kuten esimerkiksi vastaanottokoteja ja perhekuntoutusyksiköitä.

Muuhun asumiseen sisältyy sijoitus omaan kotiin (vanhempien /vanhemman kanssa), itenäisesti tuettu asuminen ja muu, mikä ei sisälly perhehoitoon tai laitoshuoltoon.

Sosiaalihuolto (tai lastensuojelu-) lain mukaiset kodin ja lastenhoitopalvelut: Kotiin annettava sosiaalipalvelu, jossa sosiaalihuollon asiakkaalle tai hänen perheelleen annetaan henkilökohtaista arjen käytännön toimiin liittyvää huolenpitoa tai apua. Kotipalveluun kuuluu asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, toimintakyvyn ylläpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista. Kotipalveluun sisältyvinä tukipalveluina annetaan muun muassa ateria-, vaatehuolto- ja siivouspalveluja sekä sosiaalista kanssakäymistä edistäviä palveluja.

Sosiaalihuoltolain mukainen perhetyö ja lastensuojelulain mukainen tehostettu perhetyö: kotiin annettava sosiaalipalvelu, jossa sosiaalihuollon asiakasta ja hänen perhettään tai asiakkaan hoidosta vastaavaa henkilöä tuetaan ja ohjataan omien voimavarojensa vahvistamisessa ja keskinäisen vuorovaikutuksen parantamisessa.

Yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi (25 a §): Ilmoitusvelvollisuus voidaan toteuttaa salassapitosäännösten estämättä myös yhdessä lapsen tai hänen vanhempansa kanssa sosiaalihuoltolain 35 §:n mukaisena yhteydenottona tuen tarpeen arvioimiseksi.

www.thl.fi/tilastot/lastensuojelu

Viitteet

[Lastensuojelulaki \(LsL\) 417/2007](#)

[Laki lastensuojelulain muuttamisesta 1302/2014](#)

[Lastensuojelun käsikirja](#)

[Lastensuojelun käsittelyajat 1.4.–30.9.2023](#)

[Lastensuojelun sosiaalityön henkilöstömitoitus lokakuussa 2023](#)

[Sosiaalihuoltolaki 1301/2014](#)

Kuusikkotyöryhmä. (2022). [Kuuden suurimman kaupungin lastensuojelun palvelut ja kustannukset vuonna 2021](#). Kuusikko-työryhmän julkaisusarja 1/2022.



Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
thl.fi | @THLorg

ISSN 1798-0887

Laatuseloste (SVT)

Lastensuojelu

Tilastotietojen relevanssi

Lastensuojelutilasto sisältää tietoja kodin ulkopuolelle sijoitetuista sekä lastensuojelun avohuollon asiakkaina olleista lapsista ja nuorista. Kodin ulkopuolelle sijoitettuja lapsia ja nuoria koskeva tilastoraportti laaditaan kunnilta saadun lastensuojelun rekisteritiedon sekä lastensuojelun avohuollon asiakkaita koskevan tilastotiedon pohjalta.

Lastensuojelurekisteriin kerättävät tiedot saadaan henkilötasoisina kunnista vuosittain. Tilastossa julkaistaan tietoa avohuollon tukitoimena, kiireellisenä sijoituksena, huostaan otettuna tai jälkihuoltona sijoitetuista lapsista ja nuorista. Tilasto sisältää myös tiedot lapsen tai nuoren sijoituspaikasta ja sijoituksen kestosta.

Kunnilta kerättävät, lastensuojelun avohuollon toimintaa koskevat tiedot ovat summattietoa. Lomakkeella pyydetään lukumäärätietoja lastensuojelun avohuollon työskentelyprosessin eri vaiheissa olevista asiakkaista, lapsista ja nuorista ikäryhmittäin.

Lisäksi tilasto sisältää sosiaalihuollon toimintatilaston, lastensuojelun määräaikaatilaston sekä lastensuojelun sosiaalityön henkilöstömitoitustilaston tietoja.

Lastensuojelutilasto julkaistaan kerran vuodessa tilastoraporttina.

Käytetyt käsitteet ja määritelmät on selitetty tilastoraportin tekstiosassa.

Raportti on tarkoitettu hallintoviranomaisille, kunnille, tutkijoille, opiskelijoille ja muille, joilla on tarve saada tietoa ja lukumääriä kodin ulkopuolelle sijoitetuista lapsista ja nuorista.

Tietojen käsittely perustuu lakiin Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksesta (668/2008).

Menetelmäkuvaus

Tiedot kodin ulkopuolelle sijoitetuista lapsista ja nuorista sekä tiedot lastensuojelun avohuollon toiminnasta kerätään vuosittain Suomen kaikista kunnista. Kunnat vastasivat lastensuojelun järjestämisestä vuonna 2022, mutta kun tiedot kerättiin alkuvuonna 2023 järjestämisvastuu ja rekisterinpitäjyys oli siirtynyt 1.1.2023 aloittaneille hyvinvointialueille. Tässä laatuselosteessa ja tilastossa tietojenantajiksi katsotaan yhä kunnat, vaikka tuoreimmat tiedot teknisesti saatiin hyvinvointialueilta.

Kunnille lähetetään kerran vuodessa tietopyyntö, jossa niitä pyydetään annettuun määräaikaan mennessä kirjautumaan Lasu-Netti-verkkopalveluun ja tarkistamaan avoimet sijoitukset, kirjaamaan muutokset sijoituksissa sekä ilmoittamaan uudet sijoitukset lapsen/nuoren kotikunnan mukaan. Tietoja pyydetään myös lastensuojelun avohuollon toimintaa kuvaavaan tilastoon.

Lastensuojeluaineisto saadaan sähköisessä muodossa Lasu-Netti-verkkopalvelun kautta ja se päivittyy THL:n tietokantaan.

Niille, jotka eivät vastaa määräaikaan mennessä, lähetään muistutus.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Lastensuojelurekisteri sijoituksista ja huostaanotoista

Lastensuojelurekisteriin ilmoitettuja tietoja voidaan pitää luotettavina, koska sijoitustiedoissa on mukana henkilötunnus. Mahdollisia virheitä pystytään näin jäljittämään ja korjaamaan henkilötunnusten avulla. Lastensuojelurekisteriin ilmoitetaan vain Suomen kansalaisia.

THL:ään saatuun aineistoon tehdään tiettyjä oikeellisuustarkistuksia. Esimerkiksi huostassa olevan lapsen on oltava alle 18-vuotias ja kodin ulkopuolelle sijoitetun nuoren alle

25-vuotias²⁷. Jos lapselle on ilmoitettu sijoitus edellisenä vuonna, joka jatkuu 31.12, mutta lapsen sijoitusta ei ilmoiteta seuraavana vuonna, sijoitus päätetään aiemman vuoden viimeiseen päivään. Jälkihuollon sijoitukset omaan kotiin vanhemman kanssa päätetään 18-voutipäivään, eikä vastaavia jaksoja yli 18-vuotiailla katsota sijoituksiksi.

Hyvinvointialueet ja aiemmin kunnat korjaavat usein aiempina vuosina antamia sijoitustietoja. Tyypillisesti tuoreimman vuoden sijoituttujen määrä täydentyy noin 100–200 sijoitetulla seuraavan vuoden tilastoon ja myös aiempien vuosien tiedot täydentyvät THL:n päivittää tiedot takautuvasti, jolloin myös aiemmin julkaistut vuosittaiset aikasarjatiedot muuttuvat korjausten myötä.

Mikäli lapsi tai nuori on saman vuoden aikana ollut sijoitettuna useamman kuin yhden kunnan toimesta, julkaistaan sijoitustieto viimeisimmän sijoituskunnan mukaan. Myös siinä tapauksessa, että lapsi tai nuori on vuoden aikana ollut sijoitettuna eri perustein ja/tai useammassa kuin yhdessä sijoituspaikassa, julkaistaan sijoitustieto viimeisimmän sijoitustiedon mukaan.

Espoon kodin ulkopuolelle sijoittamien lasten tiedoissa on virheitä vuosilla 2020–2023. Espoon sijoitettujen tiedoissa on mukana lapsia, joiden sijoitus on jo päättynyt, mutta Espoo on virheellisesti ilmoittanut sijoitusten jatkumisesta. Toisaalta Espoon tiedoista puuttuu avohuollon sijoituksia. Koska lapsia on toisaalta ilmoitettu liikaa ja toisaalta liian vähän, sijoitettujen kokonaislukumäärää vastaa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen mukaan todellisuutta. Samanlaista tarkastelua ei kuitenkaan ole voitu tehdä yksityiskohtaisempien tietojen osalta, joten Espoon ja Länsi-Uudenmaan yksityiskohtaisemman - esimerkiksi ikäluokittaisen - tiedon käyttämiseen on suhtauduttava kriittisesti. Virheen laajuus selviää vasta korjausten jälkeen, mutta alustavasti virheitä arvioidaan olevan noin 20–30 % Espoon sijoitustietoja. Espoo korjaa vuosien 2020–2023 tiedot vuoden 2024 aikana, jolloin oikeelliset tiedot julkaistaan seuraavassa tilastossa.

Sijoitusten päättäminen THL:n lastensuojelurekisteriin ja keväällä 2024 toteutetut korjaukset

THL:n lastensuojelurekisteri muodostuu hyvinvointialueiden (aiemmin kuntien) vuosittain toimittamista aineistoista. Periaatteessa hyvinvointialueiden (aiemmin kuntien) tulisi josain vaiheessa ilmoittaa päättymispäivä jokaiselle joskus alkaneelle sijoitukselle. Käytännössä päättymispäiviä ei aina saada, joten lastensuojelurekisterissä on alusta alkaen muodostanut erilaisia käsittelysääntöjä sijoitusten päättämiseen. Olennaisimpia käsittelysääntöjä on, että huostassa olo ei voi jatkua 18-voutipäivän jälkeen.

Sijoituksia on päätetty vuosittain myös suhteessa uudempiin alueiden toimittamiin tietoihin. Jos aiempina vuosina sijoitettua lasta ei ole ilmoitettu seuraavan vuoden aineistoissa, sijoitus on päätetty edellisen vuoden viimeiseen päivään. Esimerkki:

- Keväällä 2009 kunta on ilmoittanut, että tietty lapsi on huostaanotettu 21.4.2008 ja huostaanotto jatkui vuoden 2008 loppuessa.
- Keväällä 2010 kunta on ilmoittanut, että sama 21.4.2008 alkanut huostaanotto jatkui vuoden 2009 loppuessa.
- Keväällä 2011 kunta ei enää ilmoita lainkaan kyseisen lapsen sijoitustietoja.

Esimerkissä THL:n lastensuojelurekisterissä lapsen 21.4.2008 alkanut huostaanotto päätetään päivämäärään 31.12.2010. Jos seuraavana vuonna kunta ilmoittaisi taas 21.4.2008 alkaneen sijoituksen jatkuvan, päättymispäivämäärä 31.12.2010 poistettaisiin tiedoista ja THL:n rekisterissä huostaanoton katsottaisiin jatkuvan keskeytyksettä vuodesta 2008.

Edellä kuvattujen korjausten tekeminen on kuitenkin osin epäonnistunut muutamien kuntien ja muutamien tietojen toimitustapojen osalta. Käsittelyä korjattiin keväällä 2024 ja muutos aikaisti lähes 2 000 sijoituksen päättymispäivää 15 vuoden aikana. Suhteellisesti muutos vaikuttaa eniten yli 18-vuotiaiden sijoituksiin, koska korjauksen myötä päätettiin paljon avohuollon tukitoimen ja jälkihuollon sijoitusjaksoja, jotka ovat voineet jatkua

²⁷ Lastensuojelulain muutos (12.4.2019/542) mahdollistaa, että 1.1.2020 alkaen jälkihuollon sijoittamana voi olla myös alle 25-vuotias nuori.

myös 18-vuotispäivän jälkeen. Korjaukset on toteutettu takautuvasti myös mm. Sotkanet-indikaattoreihin. Lukumäärävertailua edellisen vuoden tilastoraporttiin pitäisi kuitenkin välttää, koska luvut eivät ole korjauksesta johtuen vertailukelpoisia.

Sijoituksista vuoden viimeiseen päivään päättyy vuosittain noin 3-7% ketjutetuista sijoituksista eli sijoitusepisodeista. Päätymispäivämäärän yleisyys ei kuitenkaan selity kokonaan THL:n tekemillä korjauksilla, vaan on todennäköistä, että myös käytännön työssä päätymispäivämääräksi valikoituu jossain määrin useammin vuoden viimeinen päivä.

Lastensuojelun avohuolto

Lastensuojelun avohuollon tiedot toimitetaan summatasolla ilman henkilötunnuksia. Tilastoon toimitettavien tietojen laatu on vaihdellut sen olemassaolon aikana. Kunnat eivät ole aina pystyneet toimittamaan kaikkia pyydettyjä tietoja THL:n tilastointia varten.

1.4.2015 voimaan tullut sosiaalihuoltolaki selkiyttää lastensuojelun asiakkaan määritelmää. Lastensuojelun asiakkuus alkaa, kun palvelutarpeen arvion perusteella nähdään, että lastensuojelulle ja lastensuojelun palveluille on tarvetta. Ennen voimaan tullutta sosiaalihuoltolakia (1.4.2015) lastensuojelun asiakkuus alkoi silloin, kun lastensuojelun tarvetta ryhdyttiin selvittämään.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Lastensuojelutilasto on THL:n kerran vuodessa tuottama tilasto. Tarkistetut tiedot julkaistaan touko-kesäkuussa.

Vastaukset saadaan alueilta muistutuksen jälkeen lähes 100-prosenttisesti.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Lastensuojelurekisteristä julkaistu tilastoraportti päivitetään [tilastoraportti päivitetään THL:n verkkosivuille](#). Tämän lisäksi hyvinvointialueille lähetetään sähköpostilla ilmoitus lastensuojelutietojen julkistamisesta.

Lastensuojelutietoja voi poimia myös [Sotkanet-verkkopalvelusta](#). Lastensuojeluidikaattorit saa näkyviin asiasanalla ”lastensuojelu”.

Ajankohtaista lastensuojeluun liittyvää tietoa löytyy myös [Lastensuojelun käsikirjasta](#).

Tilastojen vertailukelpoisuus

THL (Stakes 31.12.2008 asti) on toimittanut ja kerännyt lastensuojelutietoja alkaen vuodesta 1991, mistä lähtien on olemassa vertailukelpoista aikasarjaa. Käsitteet ja määritelmät ovat pysyneet samansisältöisinä aina vuoteen 2007 asti.

Nykyinen lastensuojelulaki astui voimaan 1.1.2008. Lastensuojelulain myötä myös valtakunnallisen lastensuojelutilaston tietosisältöä uudistettiin. Uudistetun lastensuojelutilaston sisältöä suunnitteli ja sen sisällöstä päätti työryhmä, jossa olivat edustettuina Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, Kuntaliitto, Etelä-Suomen Sosiaalialan osaamiskeskus, Kuusikkokunnista Helsinki ja Vantaa sekä silloinen Stakes. Lastensuojelurekisterissä muutokset kohdistuivat lähinnä lasten ja nuorten sijoituspaikkatietoihin. Sen sijaan lastensuojelun avohuollon toimintaa koskeva tilastointi uudistui kokonaan.

Tilastointiin lastensuojelulain (2008) myötä tehdyt muutokset ovat luettavissa vuosia 2010–2014 koskevien tilastoraporttien laatuselosteista.

Tietojen korjaukset toteutetaan taannehtivasti myös aiempiin vuosiin. Muutoksista johtuen tilastoraportissa esitettyjä lukuja ei kaikilta osin voi verrata aiempina vuosina julkaistujen tilastoraportin lukuihin.

Muutokset ikämäärittelyssä

Lastensuojelu 2021 tilastoraporttia edeltäneissä tilastoraporteissa osa 0–17-vuotiaiden tilastoja ei sisältänyt kyseisenä vuonna 18 vuotta täyttäviä sijoitettuja, koska näiden tilastojen poiminnat tehtiin vuoden viimeisen päivän iän perusteella. Kyseiset sijoitetut sisältyivät kuitenkin 0–20-vuotiaiden tilastoihin. Nykyisin 0–17-vuotiaiden tilastot

sisältävät kaikki alaikäisinä sijoitettuina vuoden aikana olleet. Muutos on toteutettu tilastoihin (tilastoraportti, indikaattorit) myös takautuvasti.

Myös lastensuojeluilmoitusten kohteena olleiden lasten määrää on muutettu takautuvasti vuonna 2022 julkaistuihin tilastoihin. Aiemmin ikätarkastelu oli vuoden lopun tilanteessa 31.12. jolloin 18 vuotta täyttäneet eivät olleet mukana lukumäärissä. Aikasarjaa on muutettu takautuvasti niin, että kaikki lastensuojeluilmoitusten kohteena vuoden aikana olleet alaikäiset lapset on otettu laskentaan mukaan.

Avohuollon asiakkaiden tiedot saadaan hyvinvointialueilta (aiemmin kunnilta) aggregoituina, eikä niissä ole mahdollista tehdä vastaavaa muutosta. On kuitenkin mahdollista, että joissain tietojärjestelmissä asiakkaiden ikä lasketaan asiakkuuden päättyessä, eikä vuoden lopussa.

Lastensuojelun tilastointiin tulee muutoksia lähivuosina, kun raportoinnissa voidaan vaiheittain hyödyntää uuden sosiaalihuollon seurantarekisterin Sosdatan tietoja. Määrittelyjen muutoksilla varaudutaan tuleviin tilastoihin.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastoraportti sisältää koko maan kattavasti tiedot kodin ulkopuolelle sijoitetuista lapsista ja nuorista sekä lastensuojelun avohuollon asiakkaiden lukumäärät.

Lastensuojelu 2023 -tilastoraportin erityiskysymykset

Vuonna 2023 sijoitettujen lasten ja nuorten tiedot vahvistettiin kaikista Suomen kunnista (kuntien lukumäärä oli 309 vuonna 2023).

Myös lastensuojelun avohuollon tilasto-osaan saatiin vuodelta 2023 kuntakohtaiset tiedot, jotka olivat kuitenkin laadultaan melko vaihtelevia ja osin puutteellisia.

Hyvinvointialueiden aloituksesta seuranneet tietojärjestelmä- ja henkilöstömuutokset vaikuttivat edelleen myös vuoden 2023 tilastotietoihin niin että tietojen antaminen tilastointia varten oli paikoin vaikeaa.

Tilaston valmistuessa keskeisiä väestötietoja vuodelta 2023 ei ollut käytettävissä. Väestösuhteutuksissa on käytetty Tilastokeskuksen ennakkotietoja joulukuussa 2023. Lapsiperhepalveluiden asiakasmäärät on suhteutettu lapsiperheiden määrään vuonna 2022. Syntyneiden lasten määrä vuonna 2023 ei ollut hyödynnettävissä.

THL:n lastensuojelurekisteri tekee korjauksia tietoihin tavalla, joita kuvattu tarkemmin kohdassa ”Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus. Näiden korjausten tekeminen on kuitenkin osin epäonnistunut muutamien kuntien osalta. Käsittelyä korjattiin keväällä 2023 ja muutos aikaisti lähes 2 000 sijoituksen päättymispäivää 15 vuoden aikana. Suhteellisesti muutos vaikuttaa eniten yli 18-vuotiaiden sijoitukseen, koska korjauksen myötä päätettiin paljon avohuollon tukitoimen ja jälkihuollon sijoitusjaksoja, jotka ovat voineet jatkua myös 18-vuotispäivän jälkeen. Korjaukset on toteutettu takautuvasti myös mm. Sotkanet-indikaattoreihin. Lukumäärävertailua edellisen vuoden tilastoraporttiin pitäisi kuitenkin välttää, koska luvut eivät ole korjauksesta johtuen vertailukelpoisia.

Espoon kodin ulkopuolelle sijoittamien lasten tiedoissa on virheitä vuosilla 2020–2023. Katso tarkemmin kohta tietojen oikeellisuus ja tarkkuus.